

ბანათლების ხარისხის განვითარების ეროვნული ცენტრი
NATIONAL CENTER FOR EDUCATIONAL QUALITY ENHANCEMENT

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის დასკვნა უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა

საქართველოს უნივერსიტეტი

30.09-01.10.2019 წ.

დასკვნის წარდგენის თარიღი
09.12.2019 წ.

თბილისი
2019

ინფორმაცია უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების შესახებ

დაწესებულების სახელწოდება ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მითითებით	შპს „საქართველოს უნივერსიტეტი“
დაწესებულების საიდენტიფიკაციო კოდი	205037137
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი

ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სამართალმცოდნეობა
განათლების საფეხური	ბაკალავრიატი
მისანიჭებელი კვალიფიკაცია კვალიფიკაციის კოდის მითითებით	სამართლის ბაკალავრი - 0421
სწავლების ენა	ქართული
კრედიტების რაოდენობა	240
პროგრამის სტატუსი (ავტორიზებული/აკრედიტებული/ახალი)	აკრედიტებული

ექსპერტთა ჯგუფის წევრები

თავმჯდომარე (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ლევან ჯაყელი, სსიპ - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	სიფიო შენგელია, შპს „კავკასიის უნივერსიტეტი, საქართველო
წევრი (სახელი, გვარი, უსდ/ორგანიზაცია, ქვეყანა)	ილია წიკლაური, შპს „კავკასიის საერთაშორისო უნივერსიტეტი“, საქართველო

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შემაჯამებელი დასკვნა

▪ ზოგადი ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ

საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამა შემუშავებული იქნა სამართლის სკოლის ბაზაზე 2005 წელს. პირველი აკრედიტაცია მოიპოვა 2014 ლის 24 დეკემბერს, ხოლო აკრედიტაციის 5 წლიანი ვადის გათვალისწინებით ის განახლებული იქნა 2019 წელს (საქართველოს უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს ოქმი #36/19). წარმოდგენილი პროგრამა მიზნად ისახავს მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების მომზადებას კერძო, საჯარო და სისხლის სამართლის სფეროში. მიმართულია სამართლებრივი სახელმწიფოს განვითარებისკენ, საზოგადოებაში სამართლებრივი, დემოკრატიული და პროფესიული ეთიკის ღირებულებების განმტკიცებისკენ და სამოქალაქო მართლშეგნების ამაღლებისკენ.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის თვითშეფასების ჯგუფი შეიქმნა 2019 წლის 9 აპრილს, სკოლის საბჭოს ოქმი N 09-19. დღის წესრიგით განისაზღვრა რეაკრედიტაციის პროცესისთვის საბაკალავრო პროგრამის ინიცირება. გადაწყდა, რომ შეიქმნას სამუშაო ჯგუფი სკოლის დირექტორის, პროგრამის ხელმძღვანელის, პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალის შემადგენლობით. გამოითქვა მოსაზრებები შემდეგი ღონისძიების გატარების მიზანშეწონილობაზე: პროგრამის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე, პროგრამით დაინტერესებული პირების კმაყოფილების დონის შეფასების მიზნით კვლევების/გამოკითხვების ინიცირება, დაინტერესებულ პირთა ჩართვის უზრუნველსაყოფად შეიქმნას პროგრამის განვითარების საბჭო.

2019 წლის 13 მაისი საბჭოზე N10-19 გადაწყდა, რომ შეიქმნას პროგრამის განვითარების საბჭო სადაც განისაზღვრა წევრები (დანართი N1). ეს არის პლატფორმა, რომელიც გააერთიანებს პროგრამით დაინტერესებულ პირებს: პროგრამის განმხორციელებელ აკადემიურ და ადმინისტრაციულ პერსონალს, პროგრამის ხარისხის უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელ პირებს, სტუდენტებს, კურსდამთავრებულებს, დამსაქმებლებს, გარე ექსპერტებს და სხვა.

2019 წლის 14 ივნისის საბჭოზე N11-19 დამტკიცდა სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა. პროგრამა შედგება 240 ECTS-ისგან, გეგმის მიხედვით სტუდენტის წლიური დატვირთვა ECTS-ში შეადგენს 60 ECTS-ს, ხოლო სემეტრულად 30 ECTS-ს. სწავლის შედეგები გაწერილია ძველი საკვალიფიკაციო ჩარჩოში მოცემული კვალიფიკაციათა აღწერის შესაბამისად ექვსი შედეგის მიხედვით. პროგრამის შემადგენელი სასწავლო კომპონენტები განსაზღვრულია ექვსი ან მისი ჯერადი ECTS-ით. სტრუქტურულად პროგრამა შედგება 18 ECTS-ი საუნივერსიტეტო ძირითადი, 138 ECTS-ი პროგრამის ძირითადი, 336 ECTS-ი პროგრამის არჩევითი, 12 ECTS-ი სამართლებრივი ინგლისურის, 6 ECTS-ი ინგლისური ენის და 48 ECTS-ი კლინიკის კომპონენტებისაგან.

▪ აკრედიტაციის ვიზიტის მიმოხილვა

აკრედიტაციის ვიზიტი განხორციელდა 2019 წლის 30 სექტემბერსა და 1 ოქტომბერს აკრედიტაციის ვიზიტისთვის წინასწარ განსაზღვრული სამუშაო გეგმის მიხედვით. გეგმით გათვალისწინებული შეხვედრები ჩატარდა თანმიმდევრულად. ერთადერთი გამოწვევის იყო ის გარემოება, რომ ვერ განხორციელდა დღის წესრიგით გათვალისწინებული დასკვნითი შეხვედრა დაწესებულებების წარმომადგენლებთან ექსპერტთა ორდღიანი მუშაობის შედეგად დაფიქსირებული მიგნებების გაზიარების მიზნით. დაწესებულების წარმომადგენლის განმარტებით დაელოდებიან დასკვნის პროექტს და მიიღებენ შესაბამის ზომებს.

▪ საგანმანათლებლო პროგრამის სტანდარტებთან შესაბამისობის მოკლე მიმოხილვა

სუ-ის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის სტანდარტებთან და სამართლის დარგობრივ მახასიათებლებთან შესაბამისობის შემოწმებისას აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის შეფასებით და მოქმედი წესის მიხედვით პროგრამა, მისი კომპონენტები და განხორციელების პროცედურები შეფასებული იქნა შემდგენაირად:

№	სტანდარტი	შეფასება
1	საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	შესაბამისობაშია სტანდარტებთან

2	სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა	მეტწილად შესაბამისობაშია სტანდარტებთან
3	სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	შესაბამისობაშია სტანდარტებთან
4	სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა	მეტწილად შესაბამისობაშია სტანდარტებთან
5	სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	შესაბამისობაშია სტანდარტებთან

▪ რეკომენდაციები

2.3 სტანდარტთან მიმართებაში:

- რეკომენდირებულია სასწავლო კურსის დაგეგმვისას და მისთვის კრედიტების მინიჭებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს როგორც საკონტაქტო, ასევე არასაკონტაქტო საათები, რომელთა მოცულობა და მათ შორის თანაფარდობა უნდა იყოს სტუდენტის სასწავლო დატვირთვის, კურსის ფარგლებში შესასრულებელი დავალებების მოცულობისა და სირთულის, კურსის ფარგლებში გამოსაყენებელ სწავლა-სწავლების მეთოდების რელევანტური. საბაკალავრო პროგრამაში მოცემული ყოველი სასწავლო კურსები 6 კრედიტიანია და მიზანშეწონილია რომ გადაიხედოს კრედიტების განაწილების საკითხი.

2.6 სტანდარტთან მიმართებაში:

- იმისათვის რომ შეფასება იყოს ობიექტური, სანდო, ვალიდური და გამჭვირვალე, მიზანშეწონილია საბაკალავრო პროგრამის ყველა სილაბუსში მკაფიოდ და ამომწურავად გაიწეროს შეფასების მეთოდები და კრიტერიუმები. მიზანშეწონილია რომ სტუდენტს წინასწარ ჰქონდეს ინფორმაცია შეფასების ფორმების, კრიტერიუმების და მეთოდების შესახებ. უნდა იყოს გაჭვირვალე და საჯარო.

4.1 სტანდარტთან მიმართებაში:

- დატვირთვის შედგენის წესის შემუშავება და დანერგვა, დატვირთვის სქემის სტანდარტების მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა.

4.2 სტანდარტთან მიმართებაში:

- სასურველია გაძლიერდეს უნივერსიტეტის მუშაობა პერსონალის სამეცნიერო/კვლევითი მუშაობის მიმართულებით. სასურველი იქნება საქართველოს უნივერსიტეტმა გააღრმავოს მის მიერ დამკვიდრებული დადებითი პრაქტიკის მიმართულებით მუშაობა (იგულისხმება გამოქვეყნებული სტატიების პრემირება) და თუნდაც არაფინანსურად წაახალისოს ადგილობრივ პროექტებში ჩართულობაცა და ადგილობრივ სამეცნიერო ჟურნალებში ნაშრომების გამოქვეყნებაც.
- აღსანიშნავია, რომ პერსონალის ზრდის მიმართულებით უნივერსიტეტის მხრიდან შეფასების მექანიზმი არ მუშაობს სრულყოფილად. შესაბამისად მიზანშეწონილია ამ მიმართულებით სათანადო კონცეფციის ჩამოყალიბება და სამუშაოს ჩატარება.
- სასურველია უნივერსიტეტის პერსონალის პირადი საქმეების სრულყოფა. სახელმწიფო ენაზე, განახლებული და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი ერთიანი ფორმის რეზიუმეები დაეხმარება საქართველოს უნივერსიტეტს დააკვირდეს პერსონალის განვითარებას და საჭიროების შემთხვევაში ხელი შეუწყოს მას.
-

5.2 სტანდარტთან მიმართებაში:

- გარე შეფასებებზე რეაგირების მკაფიოდ ჩამოყალიბებული ინსტრუქცია/წესის შემუშავება და დანერგვა.

▪ **რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის**

1.2 სტანდარტთან მიმართებაში:

- ინტერნაციონალიზაციის უზრუნველსაყოფად მიზანშეწონილია პროგრამაზე განხორციელდეს პარტნიორი უნივერსიტეტიდან ლექტორთა მოწვევა, ერთობლივი კვლევითი პროექტები, სტუდენტთა მოტივირება რომ ისარგებლონ გაცვლითი პროგრამებით.
- მიზანშეწონილია სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი ითვალისწინებდეს სამიზნე ნიშნულის აღების/ათვლის წერტილად რა პრინციპი თუ მონაცემია აღებული, ჩანდეს პროგრამის სწავლის შედეგებზე დაკვირვების გრაფიკის ათვლის წერტილის საფუძველი. აუცილებელია სამომავლო ცვლილებების დაგეგმვა. არ ჩანს ის ცვლილება თუ ფაქტობრივად განხორციელებული ქმედების მტკიცებულებები, რომელიც პროგრამაში ცვლილებების განხორციელებას პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების შედეგად დაედო საფუძვლად.
- მიზანშეწონილია კლინიკის სილაბუსებში გამოკითხვის ფორმები პასუხობდეს მოთხოვნებს. მაგალითად: სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა ე.წ. კლინიკის სილაბუსში არ არის გაწერილი თუ როგორ ნაწილდება 300 საათი. გამოკითხვის ფორმები მოცემულია მსგავსად არსებული სილაბუსებისა, რომელიც მოიცავს ქვიზს (წერთი, ზეპირი) პრეზენტაცია, შუალედური, დასკვნითი) მიზანშეწონილია მოიცავდეს იმიტირებულ პროცესს ან სხვა ინტერაქციულ ფორმას.

2.5 სტანდარტთან მიმართებაში:

- მიზანშეწონილია საბაკალავრო პროგრამაში, პროგრამის სილაბუსებში მოცემული სწავლა-სწავლების მეთოდების ჩამონათვალი დეტალურად განიმარტოს.

3.1 სტანდარტთან მიმართებაში:

- სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურების მექანიზმი უნივერსიტეტში მუშაობს თუმცა უმჯობესი იქნებოდა გაძლიერება. უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის სტუდენტთა მრავალრიცხოვნებიდან გამომდინარე ასისტენტის რესურსი შეიძლება ნაკლებ საკმარისად ჩაითვალოს. შესაბამისად, უნივერსიტეტმა, საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში, მისი მართვის პოლიტიკის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია, იმუშაოს სპეციალური თანამშრომლების აყვანასა, ან სპეციალური სტრუქტურული ერთეულის შექმნის საკითხზე, რათა შეუფერხებლად და ეფექტურად განხორციელდეს აკრედიტაციის აღნიშნული სტანდარტი;
- სასურველია გაძლიერდეს თანამშრომლობა დამსაქმებლებთან, კერძოდ გაიზარდოს პარტნიორ დამსაქმებელთა რაოდენობა.

4.3 სტანდარტთან მიმართებაში:

- ვიზიტის მსვლელობისას გამოიკვეთა, რომ უნივერსიტეტის მიერ შემოთავაზებული უცხოენოვანი სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობა სტუდენტებს მხოლოდ უნივერსიტეტიდან შეუძლიათ. პირადი მონაცემების მითითების შემთხვევაში უნივერსიტეტის გარეთ სტუდენტებს არ აქვთ ბაზებზე წვდომა. სასურველია ეს საკითხი დარეგულირდეს ისე, რომ საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებს, პირადი ელექტრონული მონაცემების მითითების შედეგად, ნებისმიერი წერტილიდან ჰქონდეთ წვდომა ასეთ წყაროებზე.

5.1 სტანდარტთან მიმართებაში:

- შიდა შეფასების უზრუნველმყოფელი რეგულაციების ტექნიკურად გამართვა, მეტი დეტალიზაცია, სასწავლებელში მოქმედი „ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია“ არ არის ამომწურავი, ის საჭიროებს კორექტირებას, სადაც გამოჩნდება შემსრულებელი და ანგარიშგების ვალდებულების მქონე პირების უფლება-ვალდებულებები და ცალკეული სპონტანური პროცესების სისტემატიზაცია.

5.2 სტანდარტთან მიმართებაში:

- მიზანშეწონილია გარე შეფასებებზე რეაგირების წესში გათვალისწინებული იქნას ზოგადად განათლების და დარგის, მათ შორის უცხოელი დამოუკიდებელი ექსპერტების მონაწილეობის მარეგულირებელი ნორმები.

5.3 სტანდარტთან მიმართებაში:

- მიზანშეწონილია მეტი სისტემატიზაცია და მკაფიო რეგულაციის შემუშავება და დანერგვა, რომელიც პროგრამის უცხოური უნივერსიტეტების ანალოგიურ პროგრამებთან პერიოდული დადარების მეშვეობით უფრო კონცენტრირებულად ხელს შეუწყობს პროგრამის თანამედროვე მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანას.

▪ საუკეთესო პრაქტიკის მოკლე მიმოხილვა (არსებობის შემთხვევაში)

სამართლებრივი ინგლისურის სწავლების ხელშეწყობა, Toles-ის ავტორიზებულ რეჟიმში განხორციელება.

▪ განმეორებითი აკრედიტაციისას, მნიშვნელოვანი მიღწევებისა და/ან პროგრესის მოკლე მიმოხილვა (ასეთის არსებობის შემთხვევაში)

პირველადი აკრედიტაციის დროს მიღებული რეკომენდაციები გაზიარებულია და გათვალისწინებულია სრულად, რაც დასტურდება სასწავლებლის აკადემიური საბჭოსა და სკოლის საბჭოს ოქმებით.

პროგრამის შესაბამისობა აკრედიტაციის სტანდარტებთან

1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა პროგრამას აქვს ნათლად ჩამოყალიბებული მიზნები და სწავლის შედეგები, რომლებიც ლოგიკურადაა ერთმანეთთან დაკავშირებული. პროგრამის მიზნები შეესაბამება უნივერსიტეტის მისიას, მიზნებსა და სტრატეგიულ გეგმას. პროგრამის გაუმჯობესებისთვის მუდმივად ფასდება პროგრამის სწავლის შედეგები.

1.1 პროგრამის მიზნები
პროგრამის მიზნები ასახავს, თუ რა ცოდნის, უნარებისა და კომპეტენციების მქონე კურსდამთავრებულის მომზადებისკენ არის მიმართული იგი და რა წვლილი შეაქვს დარგისა და საზოგადოების განვითარებაში.

საქართველოს უნივერსიტეტი 2004 წელს „საქართველოს საზოგადოებრივ მეცნიერებათა უნივერსიტეტის“ სახელით დაფუძნდა.

საქართველოს უნივერსიტეტის მისიაა:

ცოდნის საზღვრების გაფართოება და პიროვნების განათლება, რაც პატიოსნებასა და შრომაზე დაფუძნებული პროფესიული საქმიანობითა თუ მეცნიერული მიღწევებით განაპირობებს საზოგადოების ჯანსაღ, ჰუმანურ და დემოკრატიულ განვითარებას სახელმწიფოსა და ზოგადად, კაცობრიობის საკეთილდღეოდ.

საქართველოს უნივერსიტეტის ხედვა:

- იყოს ლიდერი უნივერსიტეტი რეგიონში. უნივერსიტეტში სწავლა და კვლევა ასოცირდებოდეს უმაღლეს ხარისხთან, დიპლომი იყოს პრესტიჟული
- იყოს საერთაშორისო უნივერსიტეტი, სადაც მუდმივი სტუდენტების არანაკლებ 50% უცხოელია. ქონდეს საერთაშორისო თანამშრომლობა სამეცნიერო-კვლევითი, პრაქტიკა-სტაჟირების, ტექნოლოგიური ტანსფერის და ა.შ. მიმართულებით
- იყოს საქართველოში ყველაზე ინოვაციური უნივერსიტეტი: როგორც სასწავლებელი, კვლევითი დაწესებულება, ბიზნეს-ორგანიზაცია
- იყოს ლიბერალური ღირებულებების გამავრცელებელი რეგიონში, აქტიური მონაწილეობა მიიღოს ღირებულებების ფორმირების პროცესში.

საქართველოს უნივერსიტეტის ღირებულებებია:

- თავისუფლება;
- ჰუმანურობა;
- სრულყოფილება;

საქართველოს უნივერსიტეტის ვებგვერდზე (UG.edu.ge) ხელმისაწვდომი უსდ-ს განვითარების გრძელვადიანი (2014-2020) და მოკლევადიანი (2014-2015) სტრატეგიული გეგმების თანახმად, უნივერსიტეტის თანამედროვე წარმატებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებად ჩამოყალიბების პროცესში პირველ ეტაპზე დასახული ამოცანა ითვალისწინებ პიროვნების შესაძლებლობების რეალიზების ხელშეწყობას და მისი კონკურენტუნარიან პროფესიონალად ჩამოყალიბებას, ახალი სასწავლო/სამეცნიერო პროგრამების შემუშავებას და არსებული პროგრამების გაუმჯობესებას, უმაღლესი საგანმანათლებლო, პროფესიული, კვალიფიკაციის ამაღლებას და გადამზადების პროგრამების შეთავაზებას, საუკეთესო აკადემიური პერსონალის მოზიდვას და შენარჩუნებას,

2005 წლიდან საქართველოს უნივერსიტეტის სამართლის სკოლა ახორციელებს სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამას. საბაკალავრო პროგრამამ აკრედიტაცია გაიარა 2014 წლის 24 დეკემბერს და ძალაშია 2019 წლის 24 დეკემბრამდე.

საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის მიზანია, მოამზადოს მაღალკვალიფიციური სპეციალისტები კერძო, საჯარო და სისხლის სამართლის სფეროში, რაც მოიაზრებს სტუდენტის აღჭურვას საქმიანობის სფეროსთვის აქტუალური თეორიული ცოდნით, საჭირო უნარებით, პროფესიული პასუხისმგებლობითა და ავტონომიურობით.

დასახული მიზანი მიიღწევა იმ კომპეტენციების მიღწევის ხარჯზე, რომლებიც გათვალისწინებულია პროგრამის ძირითადი, კლინიკის, სამართლებრივი ინგლისური ენისა და ინგლისური ენის სავალდებულო ბლოკების საგნებით.

სწორედ აღწერილი კომპეტენციებისა და ღირებულებების გამომუშავების შედეგად ყალიბდება ის მაღალკვალიფიციური სპეციალისტი, რომლის მომზადებაც, ერთი მხრივ, წარმოადგენს პროგრამის მთავარ მიზანს, ხოლო, მეორე მხრივ, სრულად პასუხობს შრომის ბაზრის კვლევის შედეგად იდენტიფიცირებულ მოთხოვნებსა და დარგობრივ მახასიათებელს, რომელიც, თავის მხრივ, ადგენს იმ კომპეტენციებს, „რომელთა ფლობა იურისტისთვის აუცილებელია“.

„საქართველოს უნივერსიტეტი ეწევა ცოდნის წარმოებას და პიროვნების განათლებას, რაშიც ვგულისხმობთ ადამიანში ლიბერალურ-ჰუმანური ღირებულებების გაღვივებას, და მის აღჭურვას პატიოსანი შრომით წარმატების მისაღწევად საჭირო ცოდნითა და უნარებით. ჩვენი საქმიანობით, რასაც მუდმივად ინოვაციური მიდგომით ვახორციელებთ, ისევე, როგორც საკუთარი ინსტიტუციური სრულყოფილების მაგალითით წვლილი შეგვაქვს საზოგადოების დემოკრატიულ განვითარებაში, ქართველი ერისა და კაცობრიობის საკეთილდღეოდ.“ მთლიანობაში, ზემოთ აღწერილი პროგრამის მიზნები მოამზადოს მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც აღჭურვილნი იქნებიან შესაბამისი ცოდნით, უნარებით, ავტონომიურობით, შეძლებენ შრომის ბაზარზე თავის დამკვიდრებას და შეძენილი ღირებულებებით ხელს შეუწყობენ საზოგადოების

დემოკრატიულ განვითარებას, ასევე სრულად შეესაბამება საქართველოს უნივერსიტეტის დეკლარირებულ მისიას.

შემძინილი ღირებულებების გამოყენებით პროგრამის კურსდამთავრებულები შეძლებენ ხელი შეუწყონ სამართლებრივი სახელმწიფოს განვითარებას, საზოგადოებაში სამართლებრივი, და დემოკრატიული ღირებულებების განმტკიცებასა და სამოქალაქო მართლშეგნების ამაღლებას. სწორედ კურსდამთავრებულებისა და შესაბამისი ღირებულებების აკადემიაში კულტივირების გზით შეაქვს პროგრამას საზოგადოების განვითარებაში ის წვლილი, რომელსაც მიზნად ისახავს.

ბრძანებით განისაზღვრა ჯგუფის შემადგენლობა: პროგრამის ხელმძღვანელები, ხარისხის მართვის სამსახურის უფროსი, პროგრამაში ჩართული აკადემიური პერსონალი, სტუდენტები, კანცლერი, სასწავლო პროცესის მართვის სამსახურის უფროსი, საერთაშორისო ურთიერთობების განყოფილების უფროსი, ადამიანური რესურსების მართვის სამსახურის უფროსი, იურისტი, ბიბლიოთეკა, სტუდენტთა კარიერული ზრდისა და ხელშეწყობის სამსახური. ჯგუფის ფორმირებისას უზრუნველყოფილ იქნა პერსონალის და დაინტერესებული ჯგუფების ჩართულობა.

სასწავლო პროცესით სტუდენტების კმაყოფილების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად:

სტუდენტების 60%-მა და ნაკლებმა შეაფასა დადებითად შემდეგი ფაქტორები:

- უნივერსიტეტის მიერ სტუდენტებისთვის პროფესიული პრაქტიკის შეთავაზება;
- IT სამსახურის საქმიანობა;
- საერთაშორისო ურთიერთობის და საერთაშორისო სტუდენტების სამსახურის საქმიანობა;
- საგანმანათლებლო პროგრამის მიერ პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავების

უზრუნველყოფა;

- დასაქმების ხელშეწყობის სამსახურის საქმიანობა.

აღნიშნული პუნქტების შესაბამისად გამოიკვეთა შემდეგი რეკომენდაციები:

- საგანმანათლებლო პროგრამაში პრაქტიკული ცოდნის კომპონენტების გაძლიერება;
- შესაბამისი სამსახურების მიერ (IT სამსახური, საერთაშორისო ურთიერთობის და საერთაშორისო სტუდენტების სამსახური, დასაქმების ხელშეწყობის სამსახური) სტუდენტებისთვის მიწოდებული სერვისების შესწავლისა და აღნიშნული სერვისებით სტუდენტების კმაყოფილების შესახებ დამატებითი კვლევების ინიცირება;

• უნივერსიტეტის მიერ სტუდენტებისთვის პრაქტიკის შეთავაზების შესაძლებლობის გაძლიერება.

სტუდენტების მიერ სასწავლო კურსების და ლექტორების შეფასების შემაჯამებელი ანგარიშის შესაბამისად

გაუმჯობესების საჭიროება დადგინდა ისეთ შემთხვევებში, სადაც კონკრეტულ ინდიკატორში სტუდენტების 80%-ზე დაბალ კმაყოფილებასთან ერთად, მსგავსი უკმაყოფილება დაფიქსირდა ღია კითხვის პასუხებშიც. შედეგად ფორმულირდა შემდეგი რეკომენდაციები:

• პრაქტიკული ცოდნის კომპონენტების გაძლიერება კურსებში: ადმინისტრაციული საპროცესო სამართალი, კაზუსის ამოხსნის მეთოდის სისხლის სამართალში, კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები, კონსტიტუციური სამართალი I - სახელმწიფო მოწყობის სამართალი, საერთაშორისო სამართალი, სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკა, სამოქალაქო საპროცესო სამართალი II, საოჯახო და მემკვიდრეობითი სამართალი, სასჯელის შეფარდება, სახელშეკრულებო სამართალი, ქართული სამართლის ისტორია, შესავალი ადამიანის უფლებათა სამართალში, შესავალი სამართალმცოდნეობაში;

• სასწავლო ლიტერატურის გაუმჯობესება კურსებში: კანონისმიერი ვალდებულებითი ურთიერთობები; საერთაშორისო სამართალი;

• სასწავლო მასალების მოცულობის შემცირება კურსში - კონსტიტუციური სამართალი I - სახელმწიფო მოწყობის სამართალი;

• შინაარსის გადასინჯვა კურსში - საჯარო სამართლის რეპეტიტორიუმი;

• კურსში - ზოგადი ადმინისტრაციული სამართალი საკონტაქტო საათების გაზრდის მიზანშეწონილობის საკითხის განხილვა;

• ქართული სამართლის ისტორიის სავალდებულო კურსად შეთავაზების მიზანშეწონილობის საკითხის განხილვა.

საბაკალავრო პროგრამაში გაწერილი მიზნები რეალური, მიღწევადი და გაზომვადია როგორც ცოდნა-გაცნობიერების, ისე კომპეტენციურ და ღირებულებით ნაწილში. კურიკულუმი თანხვედრაშია პროგრამით განსაზღვრულ მიზნებთან, საგნების სპეციფიკა და მათში გაწერილი მიზნები შეესატყვისება პროგრამის მიზნებს.

პროგრამის მიზნები ასახულია პროგრამაში, რომელიც განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე და ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესებული მხარისთვის.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში;
- აკრედიტაციის ვიზიტის დროს ჩატარებული ინტერვიუების შედეგები;
- უნივერსიტეტის განვითარების სტრატეგიული გეგმები;
- სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა;
- საგანმანათლებლო პროგრამის დაგეგმვის, შემუშავების, განვითარების მეთოდოლოგია და მისი დამტკიცების წესი;
- სამართლის სკოლის საბჭოს ოქმები ს: #09-19;# 10-19; #11-19. #18-19;
- სამართლის საბაკალავრო პროგრამის სწავლის შედეგების სამიზნე ნიშნულები და შეფასების გეგმა;
- საგანმანათლებლო პროგრამის სილაბუსები;
- მემორანდუმები;
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი;
- შრომის ბაზრისა და დამსაქმებელთა მოთხოვნების ანალიზი;
- საქართველოს უნივერსიტეტის მისია;
- სტუდენტთა გამოკითხვის შემაჯამებელი ანგარიშები.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

1.2 პროგრამის სწავლის შედეგები

- პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს იმ ცოდნას, უნარებსა ან/და პასუხისმგებლობასა და ავტონომიურობას, რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას;
- პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების პროცესი მოიცავს სწავლის შედეგების გასაზომად საჭირო მონაცემთა განსაზღვრას, შეგროვებასა და ანალიზს;
- შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საგანმანათლებლო პროგრამაში, სილაბუსებში სწავლის შედეგები დარგობრივი მახასიათებლის მიხედვით მორგებულია ექვს შედეგზე მიუხედავად იმისა, რომ აკრედიტაციის სტანდარტი და საქართველოს კანონი „განათლების ხარისხის განვითარების შესახებ“ ითვალისწინებს სამდონიან სწავლის შედეგთა შეჯამების დანაწესს. სამდონიან სწავლის შედეგების შეჯამება მოცემულია თვითშეფასების ანგარიშში რომელიც წარმოადგინა უნივერსიტეტმა.

ექსპერტთა მხრიდან პროგრამის ხელმძღვანელებთან, ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლების მიმართ დაისვა კითხვა, თუ რამ განაპირობა განსხვავებული მიდგომა პროგრამას, სილაბუსებსა და თვითშეფასების ანგარიშს შორის. გასაუბრების დროს განიმარტა, რომ სამდონიანის შემთხვევაში იმავე შედეგზე გადის როგორც ეს ხდება 6 ის შემთხვევაში, რომ 6 შედეგების ტრანსფორმირება შესაძლებელია 3 შედეგში.

ექსპერტთა ჯგუფს მიაჩნია, რომ თვითშეფასების ანგარიშში უნდა განხორციელდეს არსებული მდგომარეობის აღწერა. შესაბამისად თვითშეფასებაში მოცემული სწავლის შედეგები შესაბამისობაში უნდა იყოს პროგრამაში, სილაბუსში მოცემულ სწავლის შედეგებთან.

თვითშეფასების ანგარიშის დანართთან ერთად უნივერსიტეტმა წარადგინა სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი. აღსანიშნავია, რომ ეს პროცედურა გაწერილია ხარისხის უწყვეტობის ინსტრუქციაში. პროგრამის სწავლის შეფასების მექანიზმი ითვალისწინებს პროგრამის პირდაპირ და ირიბი შეფასების მეთოდებს, თუმცა სამიზნე ნიშნულის აღების/ათვლის წერტილად რა პრინციპი თუ მონაცემია აღებული არ ჩანს. ასევე, თვითშეფასების ანგარიშიდან არ იკვეთება პროგრამის სწავლის შედეგებზე დაკვირვების გრაფიკის ათვლის წერტილის საფუძველი.

აუცილებელია სწავლის შედეგების შეფასების შედეგების დადარება სამიზნე ნიშნულებთან და მიღებული შედეგების ანალიზის მიხედვით სამომავლო ცვლილებების დაგეგმვა. პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად, თუმცა არ არის წარმოდგენილი ის ცვლილება თუ ფაქტობრივად განხორციელებული ქმედების მტკიცებულებები, რომელიც პროგრამაში ცვლილებების განხორციელებას პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების შედეგების შედეგად დაედო საფუძველად.

მოცემული დოკუმენტის ანაზილის შედეგად დადგინდა, რომ თვითშეფასების ანგარიშში არ არის მოცემული პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი, არ არის ანალიტიკურად გააზრებული ის მექანიზმები, რაც სააკრედიტაციოდ წარმოდგენილ დოკუმენტებშია მოცემული - პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი.

პროგრამის ხელმძღვანელებთან ინტერვიუების დროს გამოვლინდა, რომ სკოლას აქვს შემუშავებული დოკუმენტი სადაც გაწერილია: სწავლის შედეგები რომელიც მოიცავს 6 კომპონენტს, პროგრამის სწავლის შედეგების რუკა, პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასება, სამიზნე ნიშნულები 2021 წლისთვის. დოკუმენტი Exel დოკუმენტში არ წარმოადგენს პროგრამის ნაწილს/დანართს. უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი სწავლის შედეგების მექანიზმი არ მოიცავს ზემოთ მითითებულ ინფორმაციას.

პროგრამის შემუშავებისა და სრულყოფა/მოდულიზაციის პროცესში, პროგრამისთვის რელევანტური/მიღწევადი სწავლის შედეგების განსაზღვრაში სკოლის დირექტორთან/დეპარტამენტის ხელმძღვანელთან, პროგრამის ხელმძღვანელთან, სკოლის ხარისხის უზრუნველყოფის მენეჯერთან და უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენელთან ერთად ჩართული იყვნენ პოტენციური და/ან რეალური დამსაქმებლები, პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური პერსონალი, სტუდენტები და კურსდამთავრებულები. პროგრამის შემუშავების პროცესში გათვალისწინებულ იქნა შრომის ბაზრის/დამსაქმებელთა მოთხოვნების ანალიზი, სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების გამოკითხვის შედეგები.

შრომის ბაზრის ანალიზის , დამსაქმებლებთან გასაუბრების შედეგად გამოიკვეთა რამდენიმე მოთხოვნა, რომელსაც უნდა აკმაყოფილებდეს ბაკალავრი. ეს არის სამართლებრივი დოკუმენტების მომზადება/მომზადების პროცესში მონაწილეობა. შესაბამისად სტუდენტებს პროგრამის ძირითადი საგნების ფარგლებში უწევთ სამართლებრივი დოკუმენტების პრაქტიკულად მომზადება,

სახელშეკრულებო სამართალი, სამოქალაქო საპროცესო სამართალი I, სამოქალაქო საპროცესო სამართალი და სხვ.). სამართლებრივი დოკუმენტების შედგენის უნარს სტუდენტებს უღრმავებს კლინიკის სავალდებულო ბლოკი: სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკა, ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვის და დახმარების კლინიკა, სისხლის სამართლის პროცესის კლინიკა, მედიაციის კლინიკა). აღნიშნული გამოუმუშავოს სტუდენტს წინასწარ განსაზღვრული მითითებების საფუძველზე, სამართლებრივ დოკუმენტაციასთან (მაგ: ხელშეკრულება, სარჩელი, შესაგებელი, საჩივარი, შუამდგომლობა) მუშაობის, მისი შედგენის, მასში ცვლილებების შეტანისა და ინტერპრეტაციის უნარს რითიც პროგრამა სრულად პასუხობს დამსაქმებლების მიერ ამ მხრივ დაყენებულ მოთხოვნას.

საბაკალავრო პროგრამის ძირითადი საგნებიდან ამოღებული იქნა კონსტიტუციური სამართალი I-სახელმწიფო მოწყობის სამართალი და ამ საგანში გაზრდილი დატვირთვების გათვალისწინებით ჩანაცვლდა 2 საგნით: კონსტიტუციური სამართალი I-სახელმწიფო მოწყობის სამართალი I, კონსტიტუციური სამართალი I-სახელმწიფო მოწყობის სამართალი II. გადაწყვეტილებას საფუძვლად დაედო ამ საგანში აკადემიური პერსონალის რეკომენდაცია, სწავლის შედეგების შეფასების ანალიზი.

საბაკალავრო პროგრამის არჩევით კურსებს დაემატა: ხელშეკრულების შედგენის პრაქტიკული კურსი საფუძვლად დაედო პროგრამის განვითარების საბჭოს რეკომენდაცია. ხელშეკრულების შედგენის უნარის განვითარების მიზნით სახელშეკრულებო სამართალი ინტეგრირდა პრაქტიკული დავალებებით.

საბაკალავრო პროგრამის არჩევითი საგნებიდან ამოღებული იქნა საერთაშორისო ორგანიზაციების სამართალი, საერთაშორისო ეკოლოგიური სამართალი.

ინგლისური ენის ბლოკმა განიცადა ცვლილება, რომლის თანახმად სტუდენტთათვის სავალდებულოდ დარჩა ინგლისური ენის ერთი დონე B2.2. დანარჩენი გადავიდა არჩევითი საგნების ბლოკში.

დამსაქმებლების ძირითად მოთხოვნებში ფიგურირებს ასევე იურიდიული კონსულტაციის გაწევის უნარი, რომელიც დიდწილად ეფუძნება იმ ღრმა თეორიულ ცოდნას, რომელსაც სტუდენტი პროგრამის ძირითადი საგნების მეშვეობით შეიძენს, თუმცა პრაქტიკული კუთხით რეალიზდება კლინიკის სავალდებულო ბლოკით გათვალისწინებულ საგნებში, სადაც სტუდენტს უწევს სამართლებრივი კონსულტაციის გაწევა რეალური კლიენტისთვის ან/და სიმულაციის ფარგლებში.

კლინიკის სავალდებულო ბლოკის მეშვეობით გამოიმუშავებდა სტუდენტი ასევე კიდევ ერთი უნარი, რომელიც დამსაქმებელთა მოთხოვნების ანალიზით გამოიკვეთა - ფიზიკურ და იურიდიულ პირებთან ურთიერთობებში, სახელმწიფო და სასამართლო ორგანოებში კომპანიის ინტერესების დაცვა და წარმომადგენლობა.

პროგრამის ძირითადი საგნებით გათვალისწინებული სწავლის უნარის განმავითარებელი აქტივობების და კურსის შინაარსის სხვა ელემენტების საშუალებით სტუდენტს უყალიბდება საკანონმდებლო ცვლილებების, სასამართლო პრაქტიკის, მეცნიერების სიახლეების მიდევნების, ცოდნის მუდმივად განახლების და შემდგომი სწავლის საჭიროების დადგენის უნარი.

შესაბამისად სამართლებრივი ეთიკის საფუძვლების კურსის შედეგად სტუდენტი აცნობიერებს პროფესიული ეთიკის საზღვრებს, ხოლო კლინიკის სავალდებულო ბლოკის საგნების მეშვეობით კიდევ უფრო ღრმად იაზრებს საქმიანობის ეთიკურ/პროფესიულ სტანდარტებს.

ვაკანსიებზე დაკვირვების შედეგად გამოვლინდა, რომ იურისტისთვის ზოგადად კომუნიკაციის უნარის მაღალ მნიშვნელობასთან ერთად, კონკრეტულად უცხო ენის ფლობა კურსდამთავრებულს უხსნის გზას უცხოენოვანი შრომის ბაზრებისა და დასაქმების/სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობების რეალიზებისკენ და უცხო ენაზე კომპილირებული მრავალრიცხოვანი პროფესიული ლიტერატურის/პრაქტიკის გაცნობით პროფესიული განვითარებისკენ.

აღნიშნული მოთხოვნების საპასუხოდ, ინგლისური ენის და სამართლებრივი ინგლისური ენის სავალდებულო ბლოკების საშუალებით პროგრამა ითვალისწინებს ინგლისურ ენაზე კომუნიკაციის უნარის განვითარებას.

აღნიშნული მოთხოვნების საპასუხოდ, ინგლისური ენის და სამართლებრივი ინგლისური ენის სავალდებულო ბლოკების საშუალებით პროგრამა ითვალისწინებს ინგლისურ ენაზე კომუნიკაციის უნარის განვითარებას.

ზემოთ ჩამოთვლილი ქართულენოვანი და ინგლისურენოვანი კურსების ერთობლიობის დამლევს შემდეგ კურსდამთავრებულს ექნება:

- მშობლიურ და ინგლისურ ენაზე, როგორც ვერბალური, ისე წერილობითი ფორმით სამართლებრივი იდეების, პრობლემების და დასკვნების გადმოცემის უნარი, ასევე, იურიდიული ტერმინოლოგიის გამოყენების უნარი.

- ინფორმაციის უახლესი საინფორმაციო-ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით მოძიების უნარი.

პროგრამის ძირითადი საგნებით გათვალისწინებული ღირებულებების გაცნობიერების გზით სტუდენტი ითვისებს სამართლებრივი სახელმწიფოს ფორმირების პრინციპებს, აცნობიერებს ადამიანის უფლებების დაცვის მნიშვნელობას, საზოგადოებრივ და დემოკრატიულ ფასეულობებს, სამართლებრივი პრინციპების ღირებულებით მნიშვნელობას.

კერძო სექტორის მოთხოვნებს შორის იყო კომპანიის სადამფუძნებლო დოკუმენტაციის მომზადების პროცესში მონაწილეობის მიღება და ცვლილებების მეწარმეთა და არასამეწარმეო იურიდიულ პირთა რეესტრში რეგისტრაცია. შესაბამისად საკორპორაციო სამართლის კურსი სტუდენტებს შესაძლებლობას აძლევს თეორიული ცოდნის მიღებასთან ერთად პრაქტიკულად შეძლონ ყველა იმ ძირითადი დოკუმენტის შედგენა, რომელიც აღნიშნულ სფეროს უკავშირდება. კურსის პრაქტიკული დავალებები მოიცავს სარეგისტრაციო განაცხადის, სხვადასხვა ფორმის მეწარმე სუბიექტების სადამფუძნებლო დოკუმენტების შედგენას.

უნივერსიტეტს გასაუმჯობესლ მხარეში დასახელებული აქვს პროგრამის ინტერნაციონალიზაციის გაძლიერება, რომელიც გულისხმობს (სასწავლო პროცესში მეტი უცხოელი სპეციალისტის ჩართვა, უცხოელი ექსპერტების მონაწილეობა პროგრამის დახვეწის პროცესში; პროგრამის სტუდენტების მეტი ჩართულობა საერთაშორისო გაცვლით პროგრამებში, სამეცნიერო პერსონალის კვლევების მეტი ინტერნაციონალიზაცია).

საბაკალავრო პროგრამაში ინგლისურ ენაზე შეთავაზებული აქვთ: იმიტირებული სასამართლო პროცესი ბაკალავრებისთვის ; შესავალი საერთაშორისო ბიზნეს სამართალსა და ეთიკაში. პროგრამა ასევე გულისხმობს ზოგადი ინგლისურისა და სამართლებრივი ინგლისურის კურსებს.

უნივერსიტეტს შემუშავებული აქვს საგანმანათლებლო პროგრამის მომზადების, დამტკიცებისა და შემდგომი განვითარების პროცედურა, რომელიც მოიცავს ბაზრის კვლევას, რესურსების ანალიზს, კონსულტაცია/გამოკითხვას პროგრამის სავარაუდო განმახორციელებელ პერსონალთან, დამსაქმებლებსა და ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის წარმომადგენლებთან. პროგრამას განსაზღვრული აქვს სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი. სწავლის შეფასება ხდება როგორც პირდაპირი - სწავლის შედეგთან კურიკულუმის რუკით დაკავშირებულ სასწავლო კურსებში სტუდენტთა აკადემიური მოსწრების მონიტორინგის, ასევე არაპირდაპირი - კურსდამთავრებულთა გამოკითხვის გზით. რომელიც არ იყო წარმოდგენილი.

შეფასების შედეგები დადგენილი პერიოდულობით წარედგინება პროგრამის განვითარების საბჭოს, რომელიც შეიმუშავებს შესაბამის რეკომენდაციებს.

პროგრამის განვითარების საბჭოს მიზანია პროგრამის შედეგების კვლევა და ანალიზი, რომელიც კეთდება პროგრამის მიზნებისა და შედეგების შესაბამისობა გაუმჯობესების მიზნით.

პროგრამის განვითარების საბჭოს ამოცანაა ანალიზისა და შეფასების საფუძველზე კონკრეტული პროგრამის სწავლის შედეგებთან მიმართებაში დასკვნების გაკეთება რაშიც იგულისხმება როგორც არსებული სწავლის შედეგების კომპონენტების დახვეწა და ისე ახალი კომპონენტის გაჩენა, პროგრამის გასაუმჯობესებლად პროგრამის ცვლილების ინიცირება სკოლის აკადემიური საბჭოსთვის.

პროგრამის შეფასების საბჭო შემაჯამებელ სხდომას ატარებს სემესტრულად სულ მცირედ ერთხელ. მაგრამ საჭიროებების გათვალისწინებით განისაზღვრება დამატებითი შეხვედრა.

ამგვარად, პროგრამის სწავლის შედეგები აღწერს შედეგებს რომლებსაც სტუდენტი იძენს პროგრამის დასრულებისას, რაც სრულად გამომდინარეობს პროგრამის დიზაინიდან და შეესაბამება როგორც დამსაქმებელთა, ასევე დარგობრივი სტანდარტების მოთხოვნებს.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა;
- კურიკულუმის რუკა;
- შრომის ბაზრისა და დამსაქმებელთა მოთხოვნების ანალიზი;
- პროგრამის შედგენაში დაინტერესებული პირების მონაწილეობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- თვითშეფასების ანგარიში;

<ul style="list-style-type: none"> • სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმის და განხორციელებული შეფასება; • ხარისხის უწყვეტობის ინსტრუქცია; • პროგრამის ხელმძღვანელების მიერ წარმოდგენილი ექსპელი სადაც გაწერილია სწავლის შედეგების მექანიზმი.
რეკომენდაციები: <p style="text-align: center;">-</p>
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის <ul style="list-style-type: none"> • ინტერნაციონალიზაციის უზრუნველსაყოფად მიზანშეწონილია პროგრამაზე განხორციელდეს პარტნიორი უნივერსიტეტიდან ლექტორთა მოწვევა, ერთობლივი კვლევითი პროექტები, სტუდენტთა მოტივირება რომ ისარგებლონ გაცვლითი პროგრამებით. • მიზანშეწონილია სწავლის შედეგების შეფასების მექანიზმი ითვალისწინებდეს სამიზნე ნიშნულის აღების/ათვლის წერტილად რა პრინციპი თუ მონაცემია აღებული, ჩანდეს პროგრამის სწავლის შედეგებზე დაკვირვების გრაფიკის ათვლის წერტილის საფუძველი. აუცილებელია სამომავლო ცვლილების დაგეგმვა. არ ჩანს ის ცვლილება თუ ფაქტობრივად განხორციელებული ქმედების მტკიცებულებები, რომელიც პროგრამაში ცვლილებების განხორციელებას პროგრამის სწავლის შედეგების შეფასების შედეგების შედეგად დაედო საფუძველად.
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში): <p style="text-align: center;">-</p>
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში) <ul style="list-style-type: none"> • პროგრამაში მნიშვნელოვნად გაძლიერდა პრაქტიკული კომპონენტი, დაემატა საგნები სადაც ეს კომპონენტი გაძლიერებულია, დაემატა პრაქტიკული სასწავლო კურსები, კლინიკური სასწავლო კომპონენტები, სადაც სტუდენტები შეძლებენ პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავებას. • პროგრამას დაემატა სამართლებრივი ინგლისურის კურსი, რომელსაც გადიან სერტიფიცირებული პროგრამით.
შეფასება <ul style="list-style-type: none"> ☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	✓			
---	---	--	--	--

2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები, პროგრამის სტრუქტურა, შინაარსი, სწავლება-სწავლის მეთოდები და სტუდენტთა შეფასება უზრუნველყოფს დასახული მიზნებისა და მოსალოდნელი სწავლის შედეგების მიღწევას.

2.1 პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები

უსდ-ს განსაზღვრული აქვს პირთა პროგრამაზე დაშვების შესაბამისი, გამჭვირვალე, სამართლიანი, საჯარო და ხელმისაწვდომი წინაპირობები და პროცედურები.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საქართველოს უნივერსიტეტს განსაზღვრული აქვს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობები. სტუდენტები ირიცხებიან ერთიანი ეროვნული გამოცდების შედეგად, ადმინისტრაციული რეგისტრაციის გავლისა და პრეზიდენტების ბრძანების საფუძველზე. სამართლის საბაკალავრო პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა შემუშავებულია საქართველოს კანონმდებლობის და უნივერსიტეტის სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი დებულების საფუძველზე.

ვებ-გვერდზე ასევე განთავსებულია საკონტაქტო ინფორმაცია, რომელიც საშუალებას აძლევს დაინტერესებულ მხარეებს დამატებითი კონსულტაციისთვის დაუკავშირდნენ უნივერსიტეტს (მათ შორის: სკოლის ხელმძღვანელს).

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა;
- საბაკალავრო და სამაგისტრო სწავლების დებულება;
- უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.2 საგანმანათლებლო პროგრამის სტრუქტურა და შინაარსი

პროგრამა შედგენილია უსდ-ში მოქმედი საგანმანათლებლო პროგრამების დაგეგმვის, შემუშავებისა და განვითარების მეთოდოლოგიის გამოყენებით. პროგრამის შინაარსი ითვალისწინებს პროგრამაზე დაშვების წინაპირობებსა და სწავლის შედეგებს. პროგრამის სტრუქტურა თანმიმდევრული და ლოგიკურია. შინაარსი და სტრუქტურა უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას. მისანიჭებელი კვალიფიკაცია შესაბამისობაშია პროგრამის შინაარსთან და სწავლის შედეგებთან.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა შედგენილია საქართველოს უნივერსიტეტში მოქმედი ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქციის გამოყენებით, რომლის თანახმად: საგანმანათლებლო პროგრამის ინიცირება ხდება სკოლის დირექტორის ან/და შესაბამის სკოლაში შემავალი დეპარტამენტის უფროსის მიერ, რომელიც სკოლის საბჭოს წარუდგენს დასკვნას პროგრამის მიზანშეწონილობის თაობაზე.

სკოლის საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას საგანმანათლებლო პროგრამაზე მუშაობის დაწყების შესახებ და განსაზღვრავს პროგრამის შემუშავებაზე პასუხისმგებელ პირებს/სამსახურებს. შესაბამისი დოკუმენტების შემუშავების შემდეგ, საქართველოს უნივერსიტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური ამოწმებს თვითშეფასების, პროგრამისა და სილაბუსების უმაღლესი განათლების მარეგულირებელ დოკუმენტებთან და საქართველოს უნივერსიტეტის დებულებებთან შესაბამისობას. ადამიანური რესურსების პირადი საქმეებისა და ხელშეკრულების უზრუნველყოფას ახდენს საქართველოს უნივერსიტეტის ადამიანური რესურსების მართვის დეპარტამენტი.

პროგრამის მუშაობის პროცესში ჩართული იყვნენ შემდეგი პირები:

- სამართლის სკოლის დირექტორი/ სკოლის დეპარტამენტების ხელმძღვანელები;
- სკოლის/დეპარტამენტის აკადემიური და მოწვეული პერსონალი;
- პოტენციური დამსაქმებლები;
- პროგრამაზე ჩარიცხული სტუდენტები;
- პროგრამის კურსდამთავრებულები;
- ხარისხის უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირები;
- გარე ექსპერტი.

ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქციის თანახმად, სკოლის საბჭოზე განხილვის და დამტკიცების შემდეგ პროგრამა დასამტკიცებლად გადაეცემა უნივერსიტეტის აკადემიურ საბჭოს. ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის თანხმობის შემთხვევაში, პროგრამა მტკიცდება უნივერსიტეტის აკადემიურ საბჭოზე. აღწერილი პროცესი პროგრამამ სრულად გაიარა.

პროგრამა ითვალისწინებს დაშვების წინაპირობებს და სწავლის შედეგებს. სასწავლო კურსებზე დაშვების წინაპირობების გამოყენებით პროგრამის სტრუქტურა უზრუნველყოფს სტუდენტის მიერ სფეროს თანმიმდევრულ შესწავლას - ზოგადი/შესავალი კურსებიდან კერძო ნაწილებამდე.

სტუდენტმა უნდა დააგროვოს 240 ECTS, რაც მოიცავს: საუნივერსიტეტო ძირითადი კომპონენტების 18 ECTS; პროგრამის ძირითადი კომპონენტების 156 ECTS და პროგრამის არჩევითი კომპონენტების 66 ECTS. ერთიანი ეროვნული გამოცდების და შიდა გამოცდის შედეგების გათვალისწინებით დგინდება სტუდენტის კომპეტენცია ინგლისურ ენაში, რის საფუძველზეც განისაზღვრება შესაბამისი დონის კურსი, რომლიდანაც სტუდენტი იწყებს აღნიშნული ენის

შესწავლას, შესაბამისად იცვლება არჩევით კურსების ფარგლებში სტუდენტების მიერ გასავლელი ინგლისური ენის კურსების რაოდენობა.

პროგრამის ძირითადი კომპონენტების ჯგუფის ნაწილია ასევე კლინიკის და სამართლებრივი ინგლისური ენის ჯგუფები. კლინიკის ჯგუფიდან სტუდენტი ვალდებულია აიღოს 12 კრედიტი. სამართლებრივი ენის ჯგუფიდან ვალდებულია აიღოს 6 კრედიტი. პროგრამით გათვალისწინებულია სამართლებრივი ინგლისური წარჩინებული სტუდენტებისათვის, სადაც მოხვედრა შეუძლია სტუდენტს რომელმაც სამართლებრივი ინგლისური I/ ინგლისური ენა VI მიიღო შეფასება 91 ზე მეტი.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამით სავალდებულოა ინგლისური ენის ერთი დონის: ინგლისური ენა VI (B2/2) გავლა. პროგრამის კომპონენტების: ENGL1147 ინგლისური ენა I (A1), ENGL1247 ინგლისური ენა II (A2), ENGL2147 ინგლისური ენა III (B1/1), ENGL2217 ინგლისური ენა IV (B1/2), ENGL3149 ინგლისური ენა V (B2/1), ENGL3213 ინგლისური ენა VI (B2/2), LAWB3151 შესავალი სამართლებრივ ინგლისურში, LAWB3152 სამართლებრივი ინგლისური I, LAWB3253 სამართლებრივი ინგლისური II, LAWB3153 სამართლებრივი ინგლისური წარჩინებული სტუდენტებისთვის, LAWB3215 იმიტირებული სასამართლო პროცესი ბაკალავრებისთვის და LAWB4242 შესავალი საერთაშორისო ბიზნეს სამართალსა, და ეთიკაში სწავლების ენა ინგლისური. პროგრამის კომპონენტების: GERM1118 გერმანული ენა A/1, GERM1218 გერმანული ენა A/2, გერმანული ენა III (B1/1), გერმანული ენა IV (B1/2), LAWB3234 სამართლებრივი გერმანული 1 სწავლების ენა გერმანული.

პროგრამის ძირითადი კომპონენტების ჯგუფის ნაწილია ასევე კლინიკის და სამართლებრივი ინგლისური ენის ჯგუფები. კლინიკის ჯგუფიდან სტუდენტი ვალდებულია აიღოს 12 კრედიტი. სამართლებრივი ენის ჯგუფიდან ვალდებულია აიღოს 6 კრედიტი. პროგრამით გათვალისწინებულია სამართლებრივი ინგლისური წარჩინებული სტუდენტებისათვის, სადაც მოხვედრა შეუძლია სტუდენტს რომელმაც სამართლებრივი ინგლისური I/ ინგლისური ენა VI მიიღო შეფასება 91 ზე მეტი.

კრედიტების საჭირო რაოდენობის დაგროვების შედეგად კურსდამთავრებულს ენიჭება სამართლის ბაკალავრის კვალიფიკაცია.

პროგრამის შინაარსი, მოცულობა და კომპლექსურობა შეესაბამება საკვალიფიკაციო ჩარჩოში საბაკალავრო სწავლების საფეხურისთვის წარმოდგენილ აღწერას. პროგრამის შინაარსი და სტრუქტურა სრულად ითვალისწინებს დარგობრივი მახასიათებლის მოთხოვნებს და შეესაბამება მისანიჭებელ კვალიფიკაციას.

პროგრამა და პროგრამასთან დაკავშირებული ინფორმაცია განთავებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა;
- სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსები;
- კურიკულუმის რუკა;
- საქართველოს უნივერსიტეტის ვებ-გვერდი;
- ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია;
- სკოლის საბჭოს ოქმები;
- პროგრამის განვითარების საბჭოს ოქმები.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

-

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.3. სასწავლო კურსი

- ძირითადი სპეციალობის თითოეული სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის სწავლის შედეგებს, ხოლო ყოველი სასწავლო კურსის შინაარსი და კრედიტების რაოდენობა შეესაბამება ამ კურსის სწავლის შედეგებს;
- სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს/დარგის აქტუალურ მიღწევებზე და უზრუნველყოფს პროგრამის სწავლის შედეგების მიღწევას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის თითოეული სასწავლო კურსის სილაბუსში მკაფიოდ არის ჩამოყალიბებული კურსის მიზანი, მიზნის შესაბამისად განსაზღვრულია საგნის შინაარსი და სწავლის შედეგები. სასწავლო კურსის სწავლის შედეგები შეესაბამება პროგრამის 6 სწავლის შედეგს.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსი შედგება შემდეგი კომპონენტებისგან: სასწავლო კურსის დასახელება, სასწავლო კურსის სტატუსი, სასწავლო კურსის ხანგრძლივობა, სასწავლო კურსის კოდი, კრედიტების რაოდენობა, საათების გადანაწილება სტუდენტის დატვირთვის შესაბამისად, კურსის განმახორციელებელი და საკონტაქტო ინფორმაცია, სასწავლო კურსის მიზანი, დაშვების წინაპირობა, სასწავლო კურსის შინაარსი, შეფასების სისტემა, შეფასების კომპონენტები, შეფასების კრიტერიუმები, სასწავლო მასალა, სწავლის შედეგები.

სასწავლო კურსით გათვალისწინებულ სწავლების შედეგებს შეესაბამება ასევე თითოეული საგნის დატვირთვა, რომელიც გამოიხატება კრედიტების სისტემაში (ECTS), სადაც 1 კრედიტი უდრის 25 ასტრონომიულ საათს. აღნიშნული საათები მოიცავს როგორც საკონტაქტო (ლექცია, სემინარი, პრაქტიკული და სხვ.) ასევე არასაკონტაქტო (დამოუკიდებელი სამუშაო) დროს. საკონტაქტო და არასაკონტაქტო საათები, ისევე როგორც მათი თანაფარდობა შეესაბამება კურსის შინაარსს და სპეციფიკას.

სილაბუსში მითითებული სასწავლო მასალა დაფუძნებულია სწავლის სფეროს/დარგის აქტუალურ მიღწევებზე, შეესაბამება სასწავლო კურსის შინაარსს და უზრუნველყოფს პირველ რიგში, სასწავლო კურსით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების, ხოლო სასწავლო კურსების ერთობლიობაში - პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას.

თითოეული სასწავლო კურსი ლოგიკურად არის ორგანიზებული სემესტრების და წლების მიხედვით, რაც ნათლად ჩანს პროგრამის სტრუქტურასა და კურიკულუმის რუკაზე.

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამაში მოცემული ყველა სავალდებულო და არჩევითი საგანი 6 კრედიტიანი ან მისი ჯერადია. სილაბუსების ანალიზის შედეგად გამოვლინდა რომ საათობრივი გადანაწილება სხვადასხვა საგნების სილაბუსებს შორის მსგავსია. მაგალითისთვის ავიღოთ რამოდენიმე სილაბუსი:

<p>საკორპორაციო სამართალი, შესავალი სამართალმცოდნეობაში. ადმინისტრაციული საპროცესო სამართალი, სახელშეკრულებო სამართალი, არასრულწოვანთა მართლმსაჯულება, სანოტარო სამართალი,</p> <ul style="list-style-type: none"> • არასაკონტაქტო დამოუკიდებელი მეცადინეობა 101 • ნაშრომების მომზადება 20 • საკონტაქტო (ლექცია სემინარზე დასწრება) 25 • გამოცდები 4 <p>სილაბუსებში საათობრივი გადანაწილება მეტნაკლებად იცვლება ასარაკონტაქტო დამოუკიდებელ მეცადინეობასა და ნაშრომების მომზადებას შორის.</p> <p>კურსის შეფასებაში გამოიყენება მრავალფეროვანი შეფასების სისტემა, რომელიც უზრუნველყოფს სტუდენტის ჩართულობას სასწავლო პროცესის მიმდინარეობისას. გამოიყენება როგორც სტანდარტული შუალედური და ფინალური გამოცდები, ასევე პრეზენტაციები, იმიტირებული პროცესები, ქვიზები (წერიითი, ზეპირი) ა.შ.</p> <p>სახელმძღვანელოებთან ერთად, სტუდენტები ეცნობიან შესაბამის ნორმატიულ მასალას და სასამართლო გადაწყვეტილებებს. დასკვნით სემესტრებში შეთავაზებულ საგნებში გამოყენებულია ინგლიურენოვანი სახელმძღვანელოები/მასალა.</p> <p>პროგრამის ფარგლებში შემოთავაზებული სასწავლო კურსები არა მხოლოდ სრულად შეესაბამება პროგრამის შედეგებს, არამედ, სწორედ აღნიშნული სასწავლო კურსებით ხდება შესაძლებელი პროგრამით გაწერილი სწავლის შედეგების რეალიზება.</p> <p>სამართლის სკოლის მიერ განხორციელებულ გამოკითხვებში გამოყენებული კითხვარები, რომლებიც თან ერთვის თვითშეფასების ანგარიშს, საშუალებას აძლევს სტუდენტებს შეაფასონ საგნის დატვირთვა (საკონტაქტო და არასაკონტაქტო საათები), გამოყენებული სასწავლო ლიტერატურა, შეფასების ფორმები და საგანთან დაკავშირებული სხვა ასპექტები.</p> <p>სტუდენტების გამოკითხვის შედეგად იგეგმება და ხორციელდება შესაბამისი ინტერვენციები სასწავლო კურსებში.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა; • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსები; • კურიკულუმის რუკა; • გამოკითხვისთვის გამოყენებული კითხვარები და გამოკითხვის ანგარიშები.
<p>რეკომენდაციები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • რეკომენდირებულია სასწავლო კურსის დაგეგმვისას და მისთვის კრედიტების მინიჭებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს როგორც საკონტაქტო, ასევე არასაკონტაქტო საათები, რომელთა მოცულობა და მათ შორის თანაფარდობა უნდა იყოს სტუდენტის სასწავლო დატვირთვის, კურსის ფარგლებში შესასრულებელი დავალებების მოცულობისა და სირთულის, კურსის ფარგლებში გამოსაყენებელ სწავლა-სწავლების მეთოდების რელევანტური. საბაკალავრო პროგრამაში მოცემული ყოველი სასწავლო კურსები 6 კრედიტიანია და მიზანშეწონილია რომ გადაიხედოს კრედიტების განაწილების საკითხი.
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p>

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.4 პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარება

პროგრამა უზრუნველყოფს, სწავლის შედეგების შესაბამისად, სტუდენტთა პრაქტიკული, სამეცნიერო/კვლევითი/შემოქმედებითი/საშემსრულებლო და ტრანსფერული უნარების განვითარებას და/ან მათ კვლევით პროექტებში ჩართვას.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საბაკალავრო პროგრამის ერთ-ერთ მთავარ მიზანს წარმოადგენს სტუდენტებში პრაქტიკული უნარების განვითარება. პროგრამაში შემავალი საგნების უმეტესი ნაწილი თეორიასთან ერთად მოიცავს პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებას. კურიკულუმი მოიცავს ისეთ საგნებსაც, რომლის მიზანაც ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების ხელშეწყობაა.

საბაკალავრო პროგრამაში პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებაზეა ორიენტირებული კლინიკის სავალდებულო ბლოკი და ისეთი სასწავლო კურსები, როგორებიცაა LAW4340 იურისტის პროფესიული უნარ-ჩვევები და LAW3216 იმიტირებული სასამართლო პროცესი ბაკალავრებისათვის.

კლინიკის სავალდებულო ბლოკში სტუდენტს აქვს შესაძლებლობა 4 დან გაიაროს ერთ-ერთი. ესენია: მედიაციის კლინიკა, სისხლის სამართლის პროცესის კლინიკა, ოჯახში ძალადობის აღკვეთის , ოჯახში ძალადობის მსხვერპლთა დაცვის და დახმარების კლინიკა და სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკა. მაგალითად მედიაციის კლინიკის სილაბუსი რომელიც გაწერილია სრულ სემესტრზე. სილაბუსში მოცემულია მიზანი, შედეგი, გამოკითხვის ფორმები, თემატიკა კვირების მიხედვით და აქტივობები რომელსაც მოიცავენ კურსის განმავლობაში. ყავს ხელმძღვანელი რომელიც წარმართავს პროცესს.

სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკის სილაბუსში არ არის გაწერილია თუ როგორ ნაწილდება 300 საათი . გამოკითხვის ფორმები მოცემულია მსგავსად არსებული სილაბუსებისა, რომელიც მოიცავს ქვიზს (წერთი, ზეპირი) პრეზენტაცია, შუალედური, დასკვნითი) სასურველია მოიცავდეს იმიტირებულ პროცესს .

დამსაქმებლებთან გასაუბრების შედეგად გამოვლინდა თუ როგორ მიმდინარეობს კლინიკური სწავლების პროცესი. მოიცავს სრულ სემესტრს და მიმდინარეობს სასწავლო კურსის ფორმატში. მოიცავს თეორიულ და პრაქტიკულ აქტივობებს რომელიც ხელს უწყობს პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავებას.

სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან გასაუბრების შედეგად გამოვლინდა რომ პროგრამაში პრაქტიკული ნაწილი გაუმჯობესებულია. პროგრამაში შემოთავაზებულია არაერთი საშუალება რომელიც სტუდენტს გამოუმუშავებს პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებს.

პროგრამა, სწავლის შედეგებისა და საფეხურის შესაბამისად, უზრუნველყოფს სტუდენტებისთვის შესაბამისი პრაქტიკული უნარების გამომუშავებას და მათ სამეცნიერო/კვლევით პროექტებში ჩართვას.

ყოველწლიურად სტუდენტები, სამართლის სკოლის ხელშეწყობით, მონაწილეობენ სხვადასხვა იმიტირებულ სასამართლო პროცესებში, როგორც საერთაშორისო, ასევე ადგილობრივ დონეზე. ასეთებია: Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, International Law School Mediation Tournament, CDRC (The Consensual Dispute Resolution Competition Vienna), ICC International Commercial Mediation Competition, John H. Jackson Moot Court Competition. მიმდინარე წლიდან სამართლის სკოლა ემზადება ასევე ფილიპ ს. ჯესაპის სახელობის საერთაშორისო სამართლის იმიტირებული პროცესების შეჯიბრში მონაწილეობის მისაღებად.

<p>აღსანიშნავია ის მიღწევები, რომლებსაც სტუდენტებმა ზემოთ ჩამოთვლილ კონკურსებში მონაწილეობისას მიაღწიეს. 2019 წელს საერთაშორისო სავაჭრო პალატის მიერ ორგანიზებულ საერთაშორისო კომერციული მედიაციის კონკურსში 66 მონაწილე გუნდს შორის დაკავებული მე-3 ადგილის შემდეგ, საბერძნეთში გამართულ სამართლის სკოლებს შორის მედიაციის საერთაშორისო კონკურსზე საქართველოს უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის გუნდმა 52 მონაწილეს შორის მე-2 ადგილი დაიკავა.</p> <p>სამართლის სკოლის მიზანია პროგრამის ინტერნაციონალზაცია. შესაბამისად საბაკალავრო პროგრამა ორიენტირებულია გააძლიეროს სამართლებრივი ინგლისურის ცოდნა. პროგრამის ძირითად ნაწილში ინტეგრირებულია ორი ალტერნატიული კურსი, რომელიც ამ მიმართულებით საჭირო კომპეტენციის გამომუშავებაზეა ორიენტირებული, ესენია: LAWB3152 სამართლებრივი ინგლისური I, LAWB3153 სამართლებრივი ინგლისური წარჩინებული სტუდენტებისთვის. თუმცა, არჩევით კურსებში წარმოდგენილია როგორც ამ კურსის შესავალი - LAWB3151 შესავალი სამართლებრივ ინგლისურში, ასევე გაღრმავებითი კურსი - LAWB3253 სამართლებრივი ინგლისური II.</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტის სამართლის სკოლაში ინგლისური ენა ინტენსიურად ისწავლება სამართლის საბაკალავრო პროგრამაში. სწავლება მიმდინარეობს TOLES (ბრიტანული საერთაშორისო ცენტრი) პროგრამით, რომელიც მსოფლიოში ერთადერთი საერთაშორისოდ აღიარებული სასერტიფიკატო პროგრამაა და მას სრულად წარმართავს Timothy Barrett .</p> <p>უნივერსიტეტში ფუნქციონირებს სტუდენტური კლუბები, მათ შორის: Freedom Club და ახალგაზრდა იურისტთა კლუბი, რომლებიც უნივერსიტეტის ფინანსური მხარდაჭერით სამართლის მიმართულების სტუდენტებისთვის რიგ საინტერესო ღონისძიებებს ახორციელებენ. გარდა ამისა, სამართლის სკოლა პერიოდულად ახორციელებს/მხარს უჭერს პროფესიული ტრენინგების, კონფერენციების და სხვა ღონისძიებების განხორციელებას.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა; • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსები; • ინფორმაცია განხორციელებული აქტივობების შესახებ და დაკავშირებული დოკუმენტაცია; • ინტერვიუს შედეგებით.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <ul style="list-style-type: none"> • მიზანშეწონილია კლინიკის სილაბუსებში გამოკითხვის ფორმბეი პასუხობდეს მოთხოვნებს. მაგალითად: სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკის სილაბუსში არ არის გაწერილია თუ როგორ ნაწილდება 300 საათი . გამოკითხვის ფორმები მოცემულია მსგავსად არსებული სილაბუსებისა, რომელიც მოიცავს ქვიზს (წერთი, ზეპირი) პრეზენტაცია, შუალედური, დასკვნითი) მიზანშეწონილია მოიცავდეს იმიტირებულ პროცესს.
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p>

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
--

2.5 სწავლება-სწავლის მეთოდები
<p>პროგრამა ხორციელდება სტუდენტზე ორიენტირებული სწავლება-სწავლის მეთოდების გამოყენებით. სწავლება-სწავლის მეთოდები შეესაბამება სწავლების საფეხურს, კურსის შინაარსს, სწავლის შედეგებს და უზრუნველყოფს მათ მიღწევას.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტში მოქმედებს სწავლების მეთოდების სახელმძღვანელო, რომელშიც თავმოყრილი და განმარტებულია სწავლების სხვადასხვა მეთოდები, რომლებიც უნივერსიტეტში გამოიყენება. მოცემულია მეთოდები, რომლებიც ხელს უწყობს კონკრეტული მასალის ათვისებას და მეთოდები, რომლებიც ავითარებს ზოგად/ტრანსფერულ უნარებს.</p> <p>თვითშეფასების ანგარიშისა და სილაბუსების მიხედვით გამოიყენება სწავლა-სწავლების შემდეგი მეთოდები: ახსნა-განმარტებითი მეთოდი, გუნდური მუშაობა, დემონსტრირების მეთოდი, დისკუსია/დებატები, ინდუქცია, დედუქცია, ანალიზი და სინთეზი, ინტერაქტიული ლექცია, კრიტიკული ანალიზი, პრაქტიკული მუშაობა, პრეზენტაციების წარდგენა, პრობლემის გადაჭრაზე ორიენტირებული სავარჯიშოები, როლური თამაშები, სიახლეთა გარჩევა, შემთხვევის შესწავლა და ანალიზი (Case Study), შესაბამისი მასალის მოძიება ელექტრონულ ფორმატში ან ბიბლიოთეკაში, წერითი მუშაობის მეთოდი, წიგნზე მუშაობის მეთოდი. კონკრეტული სასწავლო კურსის სწავლება-სწავლის მეთოდები ასახულია შესაბამისი სასწავლო კურსის სილაბუსში.</p> <p>საბაკალავრო პროგრამაში, პროგრამის სილაბუსებში არის მოცემული სწავლა-სწავლების მეთოდების ჩამონათვალი, თუმცა იქვე არ არის დეტალურად განმარტებული თუ რას გულისხმობს ეს მეთოდები. თუმცა ნაწილობრივ მათ დასახელებულ განმარტებას ანაცვლებენ შეფასების კრიტერიუმებით, რომელიც დეტალურად არის განმარტებული სწავლების მეთოდების სახელმძღვანელოში.</p> <p>აღნიშნულ სახელმძღვანელოსთან შესაბამისობაში სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამისთვის შერჩეულია სფეროსთვის/სწავლების საფეხურისთვის შესაბამისი სწავლების მეთოდები: თითოეული სასწავლო კურსში გამოყენებული სწავლების მეთოდები შეესაბამება კურსის შინაარსს და უზრუნველყოფს პირველ რიგში - კურსით, ხოლო საბოლოო ჯამში - პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მიღწევას.</p> <p>სამართლის სკოლის მიერ განხორციელებულ გამოკითხვებში გამოყენებული კითხვარები, რომლებიც თან ერთვის თვითშეფასების ანგარიშს, საშუალებას აძლევს სტუდენტებს შეაფასონ თითოეული სასწავლო კურსის ფარგლებში გამოყენებული სწავლების მეთოდები და საგანთან დაკავშირებული სხვა ასპექტები.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • სწავლების მეთოდების სახელმძღვანელო; • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა; • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსები; • გამოკითხვისთვის გამოყენებული კითხვარები და გამოკითხვის ანგარიშები.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p>

- მიზანშეწონილია საბაკალავრო პროგრამაში, პროგრამის სილაბუსებში მოცემული სწავლა-სწავლების მეთოდების ჩამონათვალი დეტალურად განიმარტოს.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

2.6. სტუდენტების შეფასება

სტუდენტების შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების მიხედვით, გამჭვირვალეა და კანონმდებლობასთან შესაბამისი.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სტუდენტთა შეფასება მრავალკომპონენტურია და უზრუნველყოფს თითოეული კურსის მიზნებისა და სწავლის შედეგების შეფასებას.

საქართველოს უნივერსიტეტის საბაკალავრო პროგრამაზე სტუდენტთა შეფასება ხორციელდება დადგენილი პროცედურების შესაბამისად, შეფასება 100-ქულიანი სისტემით მიმდინარეობს და ქულათა გადანაწილება განისაზღვრება ამგვარად:

შედეგების საშუალო	შედეგების საშუალოს კოეფიციენტი (GPA)	საუნივერსიტეტო შეფასება	საქართველოში მოქმედი შეფასება	ზოგადი
97-100	4,00	A+	A	ფრიადი
94-96	3,75	A		
91-93	3,50	A-		
87-90	3,25	B+	B	ძალიან კარგი
84-86	3,00	B		
81-83	2,75	B-		
77-80	2,50	C+	C	კარგი
74-76	2,25	C		
71-73	2,00	C-		
67-70	1,75	D+	D	დამაკმაყოფილებელი
64-66	1,50	D		

61-63	1,25	D-		
51-60	1,00	E	E	საკმარისი
უარყოფითი შეფასება				
41-50		FX	F	ვერ ჩააბარა

საბაკალავრო პროგრამის, სილაბუსების ანალიზის შედეგად, ჩანს რომ მეტწილად განსაზღვრულია სწავლის/სწავლების მეთოდები, შეფასების კრიტერიუმები.

ყველა სილაბუსში ახსნილი და განმარტებულია შეფასების კომპონენტის (შუალედური და საბოლოო გამოცდის, პრეზენტაციის, იმიტირებული პროცესის, რეფერატის) შეფასების კრიტერიუმები. სილაბუსებში ასევე მითითებულია შეფასების მეთოდები რაც თითოეული კომპონენტის მიხედვით სწავლის შედეგის მიღწევას უზრუნველყოფს.

სილაბუსში არ არის მოცემული თუ რა კრიტერიუმებით ფასდება სხვა გამოკითხვის ფორმები რომელიც მონაწილეობს საბოლოო შედეგის მიღებაში. მაგალითად როგორცაა: ლექცია (ქვიზი)- რომელიც მოიცავს წერილობით, ზეპირ გამოკითხვას და შეადგენს საბოლოო შეფასების 30%.

პროგრამის ხელმძღვანელებთან, ხარისხის სამსახურთან ინტერვიუების დროს განმარტებული იქნა რომ შეფასების კრიტერიუმები გაწერილია ცენტრალიზებულად საბაკალავრო და სამაგისტრო დებულებაში, ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქციაში რომელიც მიეწოდება სტუდენტებს.

საქართველოს უნივერსიტეტში მოქმედი საბაკალავრო და სამაგისტრო დებულება, ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია ადგენს სტუდენტის შეფასების სისტემას. დებულების თანახმად, სტუდენტის შეფასების ფორმებია:

- ყოველკვირეული შეფასება (ქვიზი)
- რეფერატი ან სხვა ინდივიდუალური ან გუნდური აქტივობა, რომელიც ითვალისწინებს პრეზენტაციას
- შუალედური გამოცდა/კოლოქვიუმი
- პრაქტიკული უნარების შეფასება
- დასკვნითი გამოცდა.

ზემოთ აღნიშნულ დოკუმენტებში მოცემულია შეფასების ფორმები და არ არის განმარტებული თუ რა კრიტერიუმებით შეფასდება მაგალითად 6 ქულიანი ქვიზი (წერიტი, ზეპირი გამოკითხვა).

სტუდენტებთან, კურსდამთავრებულებთან ინტერვიუების დროს არ გამოირკვა ქვიზების შეფასების კრიტერიუმების ცოდნის საკითხი.

იმისათვის რომ შეფასება იყოს ობიექტური, სანდო, ვალიდური და გამჭვირვალე, მნიშვნელოვანია საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსებში გაწერილი იქნას ყველა გამოკითხვის ფორმის შეფასების კრიტერიუმები.

საქართველოს უნივერსიტეტში მოქმედი საბაკალავრო და სამაგისტრო დებულების, სკოლის საქმიანობის წესის შესაბამისად მოქმედებს შეფასების გასაჩივრების მექანიზმი, რომელიც აძლევს სტუდენტს შესაძლებლობას, საფუძვლიანი ეჭვის შემთხვევაში, საპრეტენზიო განაცხადით მიმართოს ფაკულტეტს/სკოლას საპრეტენზიო კომისიის შექმნის და შესაბამისი პროცედურების ინიცირების მოთხოვნით. სტუდენტებთან კურსდამთავრებულებთან და აკადემიურ პერსონალთან ინტერვიუების შედეგად გამოირკვა რომ ელექტრონულ პორტალის საშუალებით ხდება ნაშრომების შეფასება და სტუდენტს აქვს შესაძლებლობა გაეცნოს ნაშრომს. დებულება გამოქვეყნებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე და ხელმისაწვდომია ყველა დაინტერესებული მხარისთვის.

სასწავლო კურსების სისტემური შეფასების ფარგლებში გათვალისწინებულია სტუდენტთა მხრიდან უკუკავშირის მიღება კურსით განსაზღვრული შეფასების სისტემის ეფექტიანობის შესახებ. უკუკავშირის შედეგები ხელმისაწვდომია ლექტორთათვის. შუალედური, ასევე დასკვნითი შეფასების ეტაპზე. სამართლის სკოლის მიერ განხორციელებულ გამოკითხვებში გამოყენებული კითხვარები, რომლებიც თან ერთვის თვითშეფასების ანგარიშს, საშუალებას აძლევს სტუდენტებს შეაფასონ ლექტორისგან უკუგების მიღების რიგი ასპექტები.

სტუდენტების გამოკითხვის შედეგად, უკუგების სრულყოფის მიზნით გაიცემა შესაბამისი რეკომენდაციები.

პროგრამაში ჩართული აკადემიური და მოწვეული პერსონალი მუდმივად იღებს კონსულტაციასა და მხარდაჭერას უნივერსიტეტის ადმინისტრაციისგან სხვადასხვა საკითხებთან დაკავშირებით, მათ შორის, შეფასების მექანიზმებისა და მიდგომების შესახებ

<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია; • სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სილაბუსები; • საბაკალავრო და სამაგისტრო სწავლების დებულება; • გამოკითხვისთვის გამოყენებული კითხვარების და გამოკითხვის ანგარიშები. • სკოლის საქმიანობის წესი; • ინტერვიუს შედეგები.
<p>რეკომენდაციები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • იმისათვის, რომ შეფასება იყოს ობიექტური, სანდო, ვალიდური და გამჭვირვალე, რეკომენდირებულია საბაკალავრო პროგრამის ყველა სილაბუსში მკაფიოდ და ამომწურავად გაიწეროს შეფასების მეთოდები და კრიტერიუმები. სტუდენტს უნდა ჰქონდეს ამომწურავი ინფორმაცია, თუ როგორ და რა კრიტერიუმებითა და მეთოდებით შეფასდება.
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა		✓		

3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა

პროგრამა უზრუნველყოფს სტუდენტზე ორიენტირებული გარემოს შექმნას, შესაბამისი სერვისების შეთავაზებით; ხელს უწყობს სტუდენტების მაქსიმალურ ინფორმირებას, ახორციელებს მრავალფეროვან ღონისძიებებს და ხელს უწყობს სტუდენტების ჩართულობას ადგილობრივ და/ან საერთაშორისო პროექტებში.

<p>3.1 სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურება</p> <p>სტუდენტი იღებს სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე სათანადო კონსულტაციას და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებით მხარდაჭერას.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის აკრედიტაციის მიზნით წარმოდგენილი საგანმანათლებლო პროგრამის თვითშეფასების ანგარიშზე, სხვა დოკუმენტაციასა და აკრედიტაციის ვიზიტის შედეგად მიღებულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასტურდება, რომ სტუდენტები იღებენ სასწავლო პროცესის დაგეგმვაზე, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებაზე, დასაქმებაზე კონსულტაციასა და კარიერულ განვითარებასთან დაკავშირებულ მხარდაჭერას.</p> <p>მოქმედი აკრედიტაციის სტანდარტების შინაარსიდან გამომდინარე, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება სტუდენტებს უნდა სთავაზობდეს საკონსულტაციო მომსახურებას, რაც ხელს შეუწყობს მათ განვითარებასა და სწავლის შედეგების მიღწევას. ამასთან, სტუდენტები ინფორმირებულნი უნდა იყვნენ საკონსულტაციო სერვისების მიღების შესაძლებლობის შესახებ, რომლებსაც უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულება სთავაზობს. მიზანშეწონილია, რომ საკონსულტაციო პროცესში ჩართული იყოს როგორც ადმინისტრაციული, ისე აკადემიური პერსონალი.</p> <p>აკრედიტაციის ვიზიტისას უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი დოკუმენტაციისა და მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე გამოიკვეთა, რომ სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტები იღებენ კონსულტაციას სასწავლო პროცესის დაგეგმვასთან, აკადემიური მიღწევების გაუმჯობესებასთან და დასაქმებასთან დაკავშირებით. უნივერსიტეტში სტუდენტთა კონსულტირებისა და მხარდაჭერაში მონაწილეობს უნივერსიტეტის არაერთი თანამშრომელი. სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ საქართველოს უნივერსიტეტის ვებ-გვერდიდან მიიღონ ინფორმაცია საგანმანათლებლო პროგრამების და სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი ძირითადი დოკუმენტების შესახებ. აღსანიშნავია, რომ ვებ-გვერდზე: www.ug.edu.ge სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის შესახებ ინფორმაცია საკმაოდ ინფორმაციულია. სტუდენტისათვის ხელმისაწვდომია როგორც სასწავლო პროგრამის შესახებ ზოგადი ინფორმაცია, ისე სასწავლო კურსების, პრერეკვიზიტების, მატერიალური და ადამიანური რესურსების შესახებ მონაცემები. აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტთა უმეტესობა ვებ-გვერდზე ნებისმიერი დაინტერესებული პირისათვის ხელმისაწვდომად ასე დეტალურად არ ათავსებს საგანმანათლებლო პროგრამის შესახებ ინფორმაციას. უნივერსიტეტთა უმეტესობა ამგვარ ინფორმაციას მხოლოდ საკუთარ სტუდენტებს აწვდის. საქართველოს უნივერსიტეტის მიდგომა ამ საკითხთან დაკავშირებით მისასალმებელია.</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე განთავსებულია ისეთი სამართლებრივი აქტები როგორებიცაა: საბაკალავრო და სამაგისტრო დებულება (დანართებითურთ), მართვის დებულება, სწავლების მეთოდების სახელმძღვანელო, ბიბლიოთეკის დებულება, კანცლერის მუშაობის წესი კრედიტების აღიარების წესი რესურსებით სარგებლობის წესი, სამეცნიერო ინსტიტუტის დებულება სასწავლო სამეცნიერო პერსონალის დებულება სკოლის საქმიანობის წესი, სტუდენტური კლუბების და სერვისების ცენტრის დებულება, უსაფრთხოების უზრუნველყოფისა და პირველადი დახმარების აღმოჩენის წესი, ღირსების კოდექსი, შემდგომი განათლებით უზრუნველყოფის წესი და სხვ.</p> <p>აღსანიშნავია ისიც, რომ სტუდენტებს აქვთ შესაძლებლობა საგანმანათლებლო პროგრამების და სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი ძირითადი დოკუმენტების შესახებ ინფორმაცია მიიღონ სკოლის დირექტორის, დეპარტამენტის/პროგრამის ხელმძღვანელის, ან ასისტენტისაგან.</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის დირექტორის სამუშაოს აღწერილობიდან დგინდება, რომ უნივერსიტეტის აღნიშნული თანამშრომელი სტუდენტს უწყევს დახმარებას აკადემიურ და ადმინისტრაციულ საკითხებში. სკოლის დირექტორი შესაბამისი დეპარტამენტის</p>

უფროსთან ერთად, აწყო რეგულარულ შეხვედრებს თავისი დეპარტამენტის სტუდენტებთან, განუმარტავს უნივერსიტეტის პოლიტიკას და აცნობს ინფორმაციას მათი აკადემიური მოსწრების შესახებ.

სასწავლო პროცესის ადმინისტრირების სამსახურის უფროსის სამუშაოს აღწერილობიდან კი დგინდება, რომ მისი მოვალეობაა სასწავლო პროცესთან დაკავშირებული ინფორმაციის დამუშავება-გავრცელება.

ამასთან, დეპარტამენტის უფროსის სამუშაოს აღწერილობის თანახმად, დეპარტამენტის უფროსი აწყო რეგულარულ შეხვედრებს თავისი დეპარტამენტის სტუდენტებთან, განუმარტავს უნივერსიტეტის პოლიტიკას და აცნობს ინფორმაციას მათი აკადემიური მოსწრების შესახებ.

ყურადღებას იპყრობს სტუდენტთა კონსულტირების პროცესში სამართლის სკოლის ასისტენტის ფუნქციაც. ეს თანამშრომელი სკოლის დირექტორის დაქვემდებარებაშია და მის მოვალეობაში შედის უნივერსიტეტის სტუდენტებთან, მშობლებთან, აკადემიურ და ადმინისტრაციულ პერსონალთან კომუნიკაცია. ამავე თანამშრომლის მოვალეობაა სტუდენტებსა და აკადემიურ პერსონალს მიაწოდოს ადმინისტრაციული გადაწყვეტილებების შესახებ ინფორმაცია.

ადმინისტრაციული რესურსების დათვალიერების დროს გამოირკვა, რომ სამართლის სკოლის ასისტენტი უნივერსიტეტის ფოეში სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას კონსულტირებას უწევს უნივერსიტეტის სტუდენტებს. თუმცა, ეს თანამშრომელი ასრულებს მასზე დაკისრებულ სხვა მოვალეობებსაც, ისეთი როგორებიცაა: სკოლის დირექტორისათვის მართვის ელექტრონულ სისტემაში (Online UG) სკოლის მიერ სემესტრულად შეთავაზებული საგნების რეგისტრაციაში დახმარება, საოფისე დოკუმენტაციის წარმოება, შუალედურ და ფინალური გამოცდებზე დასწრება; სკოლის დირექტორთან და აკადემიურ პერსონალთან ერთად პროგრამების განახლება/გაუმჯობესებაზე მუშაობა. შეიძლება ჩაითვალოს, რომ სამართლის სკოლის ასისტენტი მთავარი როლია დაინტერესებულ პირთათვის აუცილებელი ინფორმაციის მიწოდების საკითხში. სამართლის სკოლის ასისტენტი, სხვა ფუნქციების პარალელურად, მნიშვნელოვან როლს ასრულებს სტუდენტებისათვის აუცილებელი ინფორმაციის მიწოდებაში.

ცალსახაა, რომ სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურების მექანიზმი უნივერსიტეტში მუშაობს თუმცა უკეთესი იქნებოდა მისი გაძლიერება. უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის სტუდენტთა მრავალრიცხოვნობიდან გამომდინარე ასისტენტის რესურსი შეიძლება ნაკლებსაკმარისად ჩაითვალოს. შესაბამისად, უნივერსიტეტმა, საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში, მართვის პოლიტიკის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია, იმუშავოს სპეციალური თანამშრომლების აყვანასა, ან სპეციალური სტრუქტურული ერთეულის შექმნის საკითხზე, რათა შეუფერხებლად და ეფექტურად განხორციელდეს აკრედიტაციის აღნიშნული სტანდარტი.

კომუნიკაციის საშუალებებად უნივერსიტეტში ეფექტურად გამოიყენება My UG-ს სპეციალური ელექტრონული პორტალი. ამავდროულად კონსულტაციის საშუალებებად გამოიყენება ელ-ფოსტა, სატელეფონო შეტყობინებები და ზარები, სოციალური ქსელებში შექმნილი სპეციალური ჯგუფები და სასწავლო პროცესის მართვის ელექტრონული სისტემა.

უნივერსიტეტში არსებულ სასწავლო პროცესის მართვის სპეციალურ ელექტრონულ სისტემაში სტუდენტს აქვს პირადი გვერდი. ამ გზით, სტუდენტს შეუძლია მიიღოს სასწავლო პროცესის დაგეგმვისა და მიღწევების გაუმჯობესებისათვის საჭირო ინფორმაცია, გაგზავნოს განცხადება, ეკონტაქტოს უნივერსიტეტის ადმინისტრაციის წევრებსა თუ პედაგოგებს. პირად გვერდზე სტუდენტი ეცნობა სასწავლო და საგამოცდო ცხრილებს, გამოცდებზე მიღებულ შეფასებებს, სასწავლო კურსის ხელმძღვანელების შესახებ ინფორმაციას და სხვ. ინტერვიუების პროცესში სტუდენტებმა გამოთქვეს კმაყოფილება My UG-ის ელექტრონულ პორტალთან დაკავშირებით. სტუდენტები მას აღწერენ როგორც ინფორმაციის ეფექტურ წყაროს.

საქართველოს უნივერსიტეტში, სტუდენტთა კონსულტაციის პროცესში ჩართულია აკადემიური და მოწვეული პერსონალიც. აკადემიური საბჭოს 2012 წლის 27 მარტის №08-12 ოქმით დამტკიცებული სასწავლო და სამეცნიერო პერსონალის დებულების თანახმად, უნივერსიტეტის როგორც სრულ ისე არასრულ განაკვეთზე მომუშავე პერსონალი ვალდებულია განახორციელოს საკონსულტაციო მომსახურება.

ვიზიტის შედეგად გამოირკვა, რომ აღნიშნული ვალდებულება პრაქტიკაშიც ხორციელდება. საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ აუცილებელი კონსულტაცია პირადი შეხვედრების გზით მიიღონ აკადემიური და მოწვეული პერსონალისაგან. გარდა ამისა, პერსონალი სტუდენტებს უწევს კონსულტაციას ელექტრონული პორტალის, ელ-ფოსტის, სოციალური ქსელისა და სატელეფონო კომუნიკაციის გზით.

უნივერსიტეტის წარმომადგენლების განმარტებით, ისინი ყოველსემესტრულად უზრუნველყოფენ საკონსულტაციო დროის შესახებ ინფორმაციის გამოკვრას სტუდენტებისათვის ხელმისაწვდომ ადგილას. უნივერსიტეტის მატერიალური რესურსების დათვალერებისა ექსპერტთა ჯგუფმა იხილა პერსონალის საკონსულტაციო საათების შესახებ ინფორმაცია, რომელიც გამოკრულია უნივერსიტეტის ფოიეში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, უნივერსიტეტის არაერთი სტრუქტურული რგოლი უზრუნველყოფს სტუდენტებისათვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას. ადმინისტრაციის, აკადემიური და მოწვეული პერსონალის განმარტებით, კომუნიკაციის ძირითად საშუალებად გამოიყენება უნივერსიტეტის ელექტრონული პორტალი MY UG. ამასთან ერთად, კომუნიკაციის გავრცელებული ფორმებია სოციალური ქსელები, სატელეფონო და პირადი კონსულტაციები.

აღსანიშნავია უნივერსიტეტის როლი საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტთა კარიერული განვითარების მხარდაჭერის საკითხშიც. საქართველოს უნივერსიტეტის მართვის დებულების თანახმად, უნივერსიტეტის პრორექტორის უშუალო დაქვემდებარებაშია დასაქმების ხელშეწყობის სამსახური. ამ სამსახურის ძირითადი ფუნქციებია სტუდენტთა და კურსდამთავრებულთა დასაქმებისა და კარიერული ზრდის ხელშეწყობა. მატერიალური და ტექნიკური ბაზის დათვალერების პროცესში ექსპერტთა ჯგუფმა დაათვალერა დასაქმების ხელშეწყობის სამსახურის სივრცე. გაესაუბრა სამსახურის ხელმძღვანელსაც, რომელმაც განმარტა, რომ სამსახური კრებს ინფორმაციას ვაკანსიების შესახებ, უზიარებს სტუდენტებსა და კურსდამთავრებულებს MY UG-ს ელექტრონული ბაზის, ფეისბუქ გვერდების საშუალებით. სამსახური ეხმარება სტუდენტებს მოკლე ავტობიოგრაფიების (CV) შევსებასა და დამსაქმებლისათვის გადაგზავნაში. სამსახური პერიოდულად ატარებს ტრენინგებს ისეთ თემებზე როგორცაა ბრენდინგი, ფსიქოლოგია და სხვ.

ინტერვიუების დროს, საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებმა და კურსდამთავრებულებმა დაადასტურეს, რომ საქართველოს უნივერსიტეტის მხრიდან ისინი ხშირად იღებენ ინფორმაციას კონკრეტული ვაკანსიებისა და ტრენინგების შესახებ. ინფორმაციის მიწოდების ძირითად წყაროდ სტუდენტები და კურსდამთავრებულები MY UG-ს ელექტრონულ პორტალს ასახელებენ. ზოგიერთმა კურსდამთავრებულმა ისიც აღნიშნა, რომ ვაკანსიებისა თუ ტრენინგების შესახებ ინფორმაცია მიუღიათ მობილურ ტელეფონზე მოკლე ტექსტური შეტყობინებასა და სატელეფონო ზარის სახით. უნდა აღინიშნოს, რომ კურსდამთავრებულებთან კომუნიკაციის ყველაზე გავრცელებულ საშუალებად უნივერსიტეტი სტუდენტთა ელექტრონულ პორტალს - MY UG-ის იყენებს. კურსდამთავრებულების შემთხვევაში ამ საშუალების გამოყენება ძირითად საკომუნიკაციო საშუალებად შეიძლება ნაკლებეფექტურად ჩაითვალოს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ უნივერსიტეტს გაფორმებული აქვს არაერთი მემორანდუმი, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ორგანიზაციასთან პრაქტიკის მიმართულებით თანამშრომლობას.

ექსპერტთა ჯგუფი გაესაუბრა უნივერსიტეტის რამდენიმე პარტნიორ დამსაქმებელს. ინტერვიუს ესწრებოდნენ შპს „აჭარა ჯგუფის“, „კორძია ქლენტის საადვოკატო ბიუროსა“ და „მარიკა არევადის საადვოკატო ჯგუფის“ წარმომადგენლები.

„აჭარა ჯგუფის“ წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ ისინი აქტიურად თანამშრომლობენ პრაქტიკის მიმართულებით. კომპანია რეგულარულად აწვდის უნივერსიტეტს ინფორმაციას იმ მოთხოვნების შესახებ, რომლებსაც კადრებს უყენებენ. კომპანია სტუდენტებს აძლევს აუცილებელ პრაქტიკულ ცოდნას. პრაქტიკის დასრულების შემდეგ კომპანია აცნობებს უნივერსიტეტს, თუ რა არის გასაძლიერებელი მხარე და რა მიმართულებით უნდა გაძლიერდეს სასწავლო პროცესი უნივერსიტეტში. მისასალმებელია, რომ პრაქტიკის დასრულების შემდეგ ერთი სტუდენტი დასაქმდა კომპანიის წარმომადგენლის პირად თანაშემწედ.

„კორძია ქლენტის საადვოკატო ბიუროს“ წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ ისიც აქტიურად თანამშრომლობს უნივერსიტეტთან პრაქტიკის მიმართულებით. პრაქტიკის დასრულების შემდეგ კომპანია გამოკვეთს სტუდენტთა გასაძლიერებელ მხარეებს და აცნობებს უნივერსიტეტს, რათა დაიხვეწოს სასწავლო პროცესი. მისასალმებელია, რომ პრაქტიკის დასრულების შემდეგ ამ ორგანიზაციაშიც ერთი სტუდენტი დასაქმდა ადვოკატის თანაშემწედ.

რაც შეეხება „მარიკა არევადის საადვოკატო ჯგუფს“, ისიც აქტიურად თანამშრომლობს უნივერსიტეტთან. ეს კომპანია რთავს უნივერსიტეტის სტუდენტებს პრაქტიკისა და პროექტებში. ამ ორგანიზაციის რჩევით განვითარდა პროგრამა, კერძოდ სასწავლო პროგრამას დაემატა ხელშეკრულებისა და სადამფუძნებლო დოკუმენტების შედგენის კომპონენტები.

უნდა აღინიშნოს, რომ სამივე დამსაქმებლის წარმომადგენელი უნივერსიტეტთან პედაგოგიური მიმართულებითაც თანამშრომლობს. როგორც დამსაქმებლები ისინი უნივერსიტეტთან პარალელურ

<p>რეჟიმში თანამშრომლობენ. შესაბამისად, როგორც დამსაქმებლები ისინი არ წარმოადგენენ მსხვილ პარტნიორს უნივერსიტეტისათვის.</p> <p>საერთო ჯამში, უნივერსიტეტის როლი კარიერული მხარდაჭერის მიმართულებით თვალსაჩინოა. თუმცა, დამსაქმებელთა წრის გაფართოვება უნივერსიტეტის სტუდენტებისათვის მეტი შედეგის მომტანი იქნება.</p> <p>საკრედიტაციოდ წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დასტურდება, რომ საქართველოს უნივერსიტეტმა შეისწავლა შრომის ბაზარი. კვლევის შედეგები აისახა შრომის ბაზრის კვლევის დოკუმენტში, რომელშიც ასახულია შრომის ბაზარზე არსებული მდგომარეობა, პრობლემები და ძირითადი გამოწვევები.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • თვითშეფასების ანგარიში; • საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა; • აკადემიური საბჭოს 2012 წლის 27 მარტის №08-12 ოქმის მიხედვით დამტკიცებული სასწავლო და სამეცნიერო პოერსონალის დებულება; • საქართველოს უნივერსიტეტის მართვის დებულება; • სამუშაოს აღწერილობები; • შრომის ბაზრის კვლევის დოკუმენტი; • მემორანდუმები; • ინტერვიუს შედეგები; • ვებ-გვერდი.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <ul style="list-style-type: none"> • სტუდენტთა საკონსულტაციო მომსახურების მექანიზმი უნივერსიტეტში მუშაობს თუმცა უმჯობესი იქნებოდა მისი გაძლიერება. უნივერსიტეტის სამართლის სკოლის სტუდენტთა მრავალრიცხოვნობიდან გამომდინარე ასისტენტის რესურსი შეიძლება ნაკლებსაკმარისად ჩაითვალოს. შესაბამისად, უნივერსიტეტმა, საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში, მისი მართვის პოლიტიკის გათვალისწინებით, მიზანშეწონილია, იმუშავოს სპეციალური თანამშრომლების აყვანასა, ან სპეციალური სტრუქტურული ერთეულის შექმნის საკითხზე, რათა შეუფერხებლად და ეფექტურად განხორციელდეს აკრედიტაციის აღნიშნული სტანდარტი. • სასურველია გაძლიერდეს თანამშრომლობა დამსაქმებლებთან, კერძოდ გაიზარდოს პარტნიორ დამსაქმებელთა რაოდენობა.
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p>

☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან ☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
--

3.2 მაგისტრანტთა და დოქტორანტთა ხელმძღვანელობა	
მაგისტრანტებსა და დოქტორანტებს ჰყავთ კვალიფიციური ხელმძღვანელი.	
სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი	-
მტკიცებულებები/ინდიკატორები	-
რეკომენდაციები:	-
რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის	-
საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):	-
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)	-
შეფასება	-

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			

4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა

ადამიანური, მატერიალური, საინფორმაციო და ფინანსური რესურსები უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრად, სტაბილურ, ეფექტიან და ეფექტურ ფუნქციონირებას და განსაზღვრული მიზნების მიღწევას.

4.1 ადამიანური რესურსი

- პროგრამას ახორციელებენ შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირები, რომლებსაც აქვთ პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების გამომუშავებისათვის აუცილებელი კომპეტენცია;
- პროგრამის განმახორციელებელი აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის რაოდენობა და დატვირთვა უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას და ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი/შემოქმედებითი/ საშემსრულებლო საქმიანობისა და სხვა მათზე დაკისრებული ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას. აკადემიურ და მოწვეულ პერსონალს შორის ბალანსი უზრუნველყოფს პროგრამის მდგრადობას;
- პროგრამის ხელმძღვანელს გააჩნია პროგრამის შემუშავებისათვის აუცილებელი ცოდნა და გამოცდილება და უშუალოდაა ჩართული პროგრამის განხორციელებაში;
- პროგრამის სტუდენტები, უსდ-ის მიერ უზრუნველყოფილები არიან სათანადო რაოდენობისა და შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ადმინისტრაციული და დამხმარე პერსონალით.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის განხორციელებაში, ჩართული არიან როგორც აკადემიური პერსონალი, ისე მოწვეული ლექტორები, რომლებიც პრაქტიკულ საქმიანობასაც ახორციელებენ, ვინაიდან თეორიისა და პრაქტიკის სინთეზის საუკეთესო შედეგებს იძლევა.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება, რომ სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის განხორციელებაში ჩართულია 10 პროფესორი, 30 ასოცირებული პროფესორი, 1 ასისტენტი და 64 მოწვეული ლექტორი. პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური და მოწვეული პერსონალის საერთო რაოდენობა არის 105.

სამართლის საბაკალავრო პროგრამაზე ირიცხება 1325 აქტიური სტატუსის მქონე სტუდენტი.

პროგრამაში ჩართული აკადემიური და მოწვეული პერსონალისა და სტუდენტების თანაფარდობა არის დაახლოებით 0,08. აფილირებული აკადემიური პერსონალის რაოდენობა პროგრამაზე ჩარიცხული სტუდენტების რაოდენობასთან მიმართებით არის 0,03. აღნიშნული მონაცემები საბაკალავრო საფეხურისათვის მისაღებ მაჩვენებლად უნდა ჩაითვალოს. შესაბამისად, ეს თანაფარდობა საკმარისია პროგრამით დასახული მიზნების მისაღწევად.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამის ხელმძღვანელს აქვს კვალიფიციური ცოდნა და გამოცდილება, რათა გაუძღვეს დასახული მიზნებისა და შედეგების განხორციელებას. პროგრამის განხორციელებაში ჩართული ადმინისტრაციული პერსონალის რაოდენობა საკმარისია და ფარავს სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამის გასახორციელებლად საჭირო მოთხოვნებს.

უნივერსიტეტის ადმინისტრაციული, აკადემიური და მოწვეული პერსონალი უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამით განსაზღვრული სასწავლო პროცესის წარმართვას, ასევე, სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისა და მათზე დაკისრებული სხვა ფუნქციების ჯეროვან შესრულებას.

მისასალმებელია, რომ უნივერსიტეტის მართვის პოლიტიკა მოქნილია და ზრუნავს პერსონალის კეთილდღეობაზე, კონკრეტული სამეცნიერო-კვლევითი დატვირთვა ანაზღაურებადია. აღნიშნული დასტურდება, მათ შორის, პერსონალის ხელშეკრულებებითა და ინტერვიუების შედეგებით.

საქართველოს უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალი მეტწილად დაკომპლექტებულია დოქტორის ან დოქტორთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირებით.

ყურადღებას იპყრობს უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის ზოგიერთი წარმომადგენლის ფუნქციები საგანმანათლებლო პროგრამასთან მიმართებაში. საბაკალავრო პროგრამაზე ჩართული ასისტენტი ამავე პროგრამის ფარგლებში უძღვება „სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკის“ სასწავლო კურსს. უნივერსიტეტს ასისტენტთან გაფორმებული აქვს ხელშეკრულება. მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულების თანახმად პირი დასაქმებულია უნივერსიტეტში ასისტენტის თანამდებობაზე. ხელშეკრულებით განსაზღვრულია, რომ მხარეთა უფლება-მოვალეობანი რეგულირდება წინამდებარე ხელშეკრულებით, მოქმედი შრომითი, ადმინისტრაციული კანონმდებლობით, ასევე საუნივერსიტეტო სასწავლო დებულებით, შინაგანაწესით და სხვა ნორმატიული აქტებით. საქართველოს უნივერსიტეტის „სასწავლო და სამეცნიერო პერსონალის დებულების“ მე-6¹ მუხლის თანახმად, ასისტენტი – უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, რომელიც ძირითად საგანმანათლებლო ერთეულში მიმდინარე სასწავლო პროცესის ფარგლებში ახორციელებს სასემინარო და კვლევით სამუშაოებს პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის ან ასისტენტ-პროფესორის ხელმძღვანელობით.

აღნიშნული ჩანაწერი შესაბამისობაშია უმაღლესი განათლების შესახებ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის ი¹ ქვეპუნტთან, რომლის თანახმადაც, ასისტენტი არის უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების აკადემიური თანამდებობის მქონე პირი, რომელიც ძირითად საგანმანათლებლო ერთეულში მიმდინარე სასწავლო პროცესის ფარგლებში ახორციელებს სასემინარო და კვლევით სამუშაოებს პროფესორის, ასოცირებული პროფესორის ან ასისტენტ-პროფესორის ხელმძღვანელობით;

მიუხედავად ამისა, საქართველოს უნივერსიტეტს ამავე პირთან, როგორც მოწვეულ ლექტორთან, გაფორმებული აქვს სხვა ხელშეკრულება. იგივე პირი საბაკალავრო პროგრამაზე ხელმძღვანელობს სასწავლო კურსს „სამოქალაქო და ადმინისტრაციულ საქმეთა კლინიკა“. როგორც ჩანს, საქართველოს უნივერსიტეტმა ასისტენტის მიერ ლექციათა კურსის წაკითხვის დაუშვებლობის საკითხის გადასაჭრელად გადაწყვიტა იმავე პირთან გაეფორმებინა სხვა შინაარსის ხელშეკრულებაც. მიუხედავად საკითხის ამგვარ მოწესრიგებისა, დასაფიქრებელია ასისტენტის თანამდებობის იმ ფუნქციების შინაარსი, რომელიც კანონმდებელმა მოიაზრა. ექსპერტთა ჯგუფის მოსაზრებით აკრედიტაციის საბჭომ უნდა იმსჯელოს ამ საკითხზე.

აღსანიშნავია, რომ უნივერსიტეტმა ექსპერტთა ჯგუფს წარუდგინა აკადემიური პერსონალის სია, სასწავლო კურსებისა და მათი ხელმძღვანელების სია, ცალკეულ ლექტორთა კვირეული დატვირთვის სია. ამ უკანსკნელ დოკუმენტში მითითებულია ცალკეული აკადემიური პერსონალის წევრების სია მათი პირადი ნომრების, კვირეული დატვირთვის, სწავლების სკოლის, სწავლების ენის, საფეხურის და კვირების ოდენობის მითითებით. თუმცა ეს დოკუმენტი ვერ ჩაითვლება დატვირთვის სრულყოფილ სქემად, ვინაიდან მასში არ არის სრულყოფილად გაწერილი შესაბამისი სტანდარტის მოთხოვნები, კერძოდ აკადემიური/სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის სემესტრულად განახლებადი დატვირთვის სქემა, რომელიც მოიცავს სასწავლო და/ან სამეცნიერო-კვლევით და სხვა დატვირთვას მათზე დაკისრებული ფუნქცია-მოვალეობებიდან გამომდინარე (აღნიშნული სტანდარტის შეფასებისას გათვალისწინებული უნდა იყოს აკადემიური/სამეცნიერო/მოწვეული პერსონალის დატვირთვა ყველა იმ უსდ-ში, სადაც ის არის დასაქმებული). ინტერვიუს შედეგებით და პირადი საქმეებით ირკვევა, რომ აკადემიური და მოწვეული პერსონალი სხვა უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებშიც არიან დასაქმებული, რაც არ არის ასახული შესაბამისი დატვირთვებში.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- პროგრამის განხორციელებაში ჩართული აკადემიური პერსონალისა და მოწვეული ლექტორების პირადი საქმეები;
- თვითშეფასების ანგარიში;
- ინტერვიუს შედეგები.

<p>რეკომენდაციები:</p> <ul style="list-style-type: none"> • დატვირთვის შედგენის წესის შემუშავება და დანერგვა, დატვირთვის სქემის სტანდარტების მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა. • მიზანშეწონილია აკრედიტაციის საბჭომ იმსჯელოს იმსჯელოს ასისტენტის საბაკალავრო პროგრამაზე სასწავლო კურსის ხელმძღვანელობის დასაშვებობის საკითხზე.
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

<p>4.2 აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიული განვითარება</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ დაწესებულება რეგულარულად აწარმოებს პროგრამაში ჩართული აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის შეფასებასა და შედეგების ანალიზს; ➤ უსდ ზრუნავს აკადემიური, სამეცნიერო და მოწვეული პერსონალის პროფესიულ განვითარებაზე, ასევე ხელს უწყობს მათ მიერ სამეცნიერო/კვლევითი საქმიანობის განხორციელებას.
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტი ხელს უწყობს პერსონალის განვითარებას. უნივერსიტეტი ცდილობს წახალისოს მათი პროფესიული განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი აქტივობები, კონფერენციებში მონაწილეობა, ცნობიერების ამაღლება, მათ შორის, პლაგიატთან დაკავშირებით.</p> <p>მისასალმებელია უნივერსიტეტის მიერ კვლევითი აქტივობების დაფინანსების სისტემის დანერგვა, რომლითაც დაწესებულება წახალისებს თავის პერსონალს აკადემიურ პერსონალს გამოქვეყნონ სტატიები.</p> <p>აკრედიტაციის აღნიშნული სტანდარტის შინაარსიდან გამომდინარე, სასურველია, აკადემიური პერსონალი იყოს სამეცნიერო მიმართულებით სათანადოდ აქტიური, რათა, საჭიროების შემთხვევაში, უფრო სრულყოფილად შეძლოს სტუდენტისათვის ხელმძღვანელობა სხვადასხვა სახის სამეცნიერო კვლევებსა და აქტივობებში. აღსანიშნავია, რომ ექსპერტთა ჯგუფისათვის წარმოდგენილი ბიოგრაფიებით ირკვევა, რომ აკადემიური პერსონალის წარმომადგენლების</p>

უმეტესობა ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში სამეცნიერო თვალსაზრისით აქტიურია. ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში მათ განხორციელებული აქვთ სამეცნიერო კვლევები და გამოქვეყნებული აქვთ ნაშრომები.

აღსანიშნავია რომ საქართველოს უნივერსიტეტში არსებობს სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი, რომლის ერთ-ერთი მიზანია სამეცნიერო კვლევითი პროექტების შიდა (საუნივერსიტეტო) და გარე დაფინანსებასან დაკავშირებული საქმიანობის მართვა და კოორდინაცია.

აკადემიური პერსონალის სამეცნიერო მიმართულებით გასააქტიურებლად საქართველოს უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 27 აგვისტოს სხდომის ოქმი N55/19 ითვალისწინებს სამეცნიერო პუბლიკაციის პრემიის გაცემის ინსტრუქციას, რომლის თანახმადაც, სამეცნიერო პუბლიკაციის პრემიის მისაღებად აუცილებელია ორი პირობა, სტატიაში ავტორის ან თანაავტორს მითითებული ჰქონდეს საქართველოს უნივერსიტეტთან და პუბლიკაცია გამოქვეყნებული ან მიღებული იყოს Elsevier-ის Scopus-ის ბაზაში შემავალ ჟურნალში;

პრემიის ოდენობის განსაზღვრისას, უნივერსიტეტი მხედველობაში იღებს სამ პარამეტრს:

-რა პოზიციაზეა ჟურნალი თავისი დარგ(ებ)ის ჟურნალებს შორის;

-როგორია ჟურნალში გამოქვეყნებული სტატიების ფარდობითი (დარგზე ნორმალიზებული) ციტირების გადანაწილება;

-ჟურნალში გამოქვეყნებული სტატიების რა წილია ციტირებადობით თავისი დარგის სტატიების ტოპ 10% ში.

პრემია გაცივმა იმ შემთხვევაში, თუ ზემოთ ხსენებული სამი პარამეტრის შეჯერების შედეგად ჟურნალის რეიტინი შეადგენს მაქსიმალური შესაძლო რეიტინგის 20%-ს.

უნდა აღინიშნოს, რომ ამგვარი პრემიების წესი წაახალისებს აკადემიურ პერსონალს გახდნენ უფრო აქტიურები სამეცნიერო მიმართულებით. თუმცა, უნივერსიტეტის მიერ დაწესებულია საკმაოდ მაღალი სტანდარტი და ამგვარი პრემიის მოპოვების საშუალება სამართალმცნობების მიმართილებით იშვიათი იქნება. ინტერვიუების პროცესში გამოირკვა რომ სკოლის ერთმა წარმომადგენელმა მიიღო ამგვარი პრემია. მისასაღებელი იქნება საქართველოს უნივერსიტეტმა გააღრმავოს მის მიერ დამკვიდრებული დადებითი პრაქტიკის მიმართულებით მუშაობა და წაახალისოს ადგილობრივ პროექტებში ჩართულობა და ადგილობრივ სამეცნიერო ჟურნალებში აქტიურობაც.

აღსანიშნავია, რომ პერსონალის ზრდის მიმართულებით უნივერსიტეტის მხრიდან შეფასების მექანიზმი არ არის სრულყოფილი. ამ შემთხვევაში არ იგულისხმება სტუდენტების მხრიდან მათი შეფასება, არამედ მოიაზრება უნივერსიტეტის ჩართულობა პედაგოგების სამეცნიერო ზრდის კვლევისა და განსაზღვრისა.

აღსანიშნავია ისიც, რომ საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაციის მიზნით წარმოდგენილი დოკუმენტაციის ნაწილი მხოლოდ უცხოურ (ინგლისურ) ენაზეა წარმოდგენილი. მაგალითსათვის პერსონალის ზოგიერთი წარმომადგენლის ავტობიოგრაფიები (CV) მხოლოდ ინგლისურ ენაზეა წარმოდგენილი. მიზანშეწონილია გათვალისწინებულ იქნას ხარისხის კონტროლის გარე მექანიზმის წარმოების ენა და რეზიუმეები და სხვა დოკუმენტები უნივერსიტეტში ინახებოდეს სახელმწიფო ენაზე. ამასთან, უნივერსიტეტის მიერ წარმოდგენილი ავტობიოგრაფიები (CV) რადიკალურად განსვავებული ფორმისაა. სახელმწიფო ენაზე, განახლებული და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი ერთიანი ფორმის რეზიუმეები დაეხმარება საქართველოს უნივერსიტეტს დააკვირდეს პერსონალის განვითარებას და საჭიროების შემთხვევაში ხელი შეუწყოს მას.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ექსპერტთა ჯგუფისათვის წარმოდგენილი პირადი საქმეები არ არის სათანადოდ მოწესრიგებული. მაგალითად: პროგრამის ხელმძღვანელის მალხაზ ბეგიაშვილის პირად საქმეში ნინო ბეგიაშვილის დოქტორის დიპლომია წარმოდგენილი. ზოგიერთ პირად საქმეში ვხვდებით სამეცნიერო შრომების ჩამონათვალის ცალკე დოკუმენტს, ზოგ შემთხვევაში ეს მონაცემები ავტობიოგრაფიაშია ინტეგრირებული. ზოგიერთ შემთხვევაში კი, ეს მონაცემები სააპლიკაციო ფორმაშიც კი არ არის მოცემული.

ექსპერტთა ჯგუფის მოსაზრებით აღნიშნული გარემოება მიუთითებს პერსონალის პირადი საქმეებისათვის და მათი განვითარების მონიტორინგზე ნაკლები ყურადღების გამახვილებაზე.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- თვითშეფასების ანგარიში;
- საქართველოს უნივერსიტეტის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დებულება;

<ul style="list-style-type: none"> საქართველოს უნივერსიტეტის აკადემიური საბჭოს 2019 წლის 27 აგვისტოს სხდომის ოქმი N55/19; ინტერვიუს შედეგები.
<p>რეკომენდაციები:</p> <ul style="list-style-type: none"> სასურველია გაძლიერდეს უნივერსიტეტის მუშაობა პერსონალის სამეცნიერო/კვლევითი მუშაობის მიმართულებით. სასურველი იქნება საქართველოს უნივერსიტეტმა გააღრმავოს მის მიერ დამკვიდრებული დადებითი პრაქტიკის მიმართულებით მუშაობა (იგულისხმება გამოქვეყნებული სტატიების პრემირება) და თუნდაც არაფინანსურად წახალისოს ადგილობრივ პროექტებში ჩართულობაცა და ადგილობრივ სამეცნიერო ჟურნალებში ნაშრომების გამოქვეყნებაც. აღსანიშნავია, რომ პერსონალის ზრდის მიმართულებით უნივერსიტეტის მხრიდან შეფასების მექანიზმი არ მუშაობს სრულყოფილად. შესაბამისად მიზანშეწონილია ამ მიმართულებით სათანადო კონცეფციის ჩამოყალიბება და სამუშაოს ჩატარება. სასურველია უნივერსიტეტის პერსონალის პირადი საქმეების სრულყოფა. სახელმწიფო ენაზე, განახლებული და უნივერსიტეტის მიერ დადგენილი ერთიანი ფორმის რეზიუმეები დაეხმარება საქართველოს უნივერსიტეტს დააკვირდეს პერსონალის განვითარებას და საჭიროების შემთხვევაში ხელი შეუწყოს მას.
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

<p>4.3 მატერიალური რესურსი</p> <p>პროგრამა უზრუნველყოფილია იმ აუცილებელი ინფრასტრუქტურითა და ტექნიკური აღჭურვილობით, რაც საჭიროა საგანმანათლებლო პროგრამით გათვალისწინებული სწავლის შედეგების მისაღწევად.</p>
--

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

საქართველოს უნივერსიტეტის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა დადებითად ფასდება. აუდიტორიები, სასწავლო სივრცე, ბიბლიოთეკა, კომპიუტერული აუდიტორიები და ა.შ. აკმაყოფილებს თანამედროვე მოთხოვნებსა და გამოწვევებს. უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა კომფორტულია მუშაობისა და კვლევისათვის.

რესურსები კატალოგიზებულია და შესაძლებელია მათი მოძებნა. ღია საბიბლიოთეკო სივრცეში წიგნები მოცემულია თემატურად.

უნივერსიტეტი სტუდენტს სთავაზობს იურიდიული ელექტრონული ბაზებით სარგებლობას, რომელთა საშუალებითაც მაგისტრანტები და დოქტორანტები შეძლებენ მასალების მოძიებას, მათ შორის, უცხოენოვან ლიტერატურაზე.

უნივერსიტეტი აღჭურვილია სალექციო და პრაქტიკული მეცადინეობისათვის განკუთვნილი აუდიტორიებით. უნივერსიტეტს აქვს სასამართლო დარბაზი სადაც სტუდენტებს უტარდებათ პრაქტიკული მეცადინეობები, მოდელირებული სასამართლო პროცესები რაც მათი პრაქტიკული უნარების განვითარებას მნიშვნელოვნად უწყობს ხელს.

ბიბლიოთეკა კომფორტულია მუშაობისთვის და კვლევისთვის. რესურსები კატალოგიზებულია და შესაძლებელია მათი ელექტრონულად მოძებნა. ბიბლიოთეკაში დაცულია სამართლის საბაკალავრო პროგრამის შესაბამისი ბეჭდური და ელექტრონული ფონდი, რომელიც ხელმისაწვდომია სტუდენტებისთვის, მოწვეული და აკადემიური პერსონალისათვის.

სამკითხველო დარბაზში სტუდენტებს შესაძლებლობა აქვთ ისარგებლონ ინტერნეტით და საერთაშორისო ელექტრონული რესურსით. HeinOnline თან წვდომა შესაძლებელია მხოლოდ უნივერსიტეტის ტეროტორიაზე, რაც არაკომფორტულია. ასეთ შემთხვევაში აკადემიური/ მოწვეული პერსონალი იძულებულია დრო გამოყოს რათა უნივერსიტეტში ისარგებლოს ელექტრონული რესურსით. გასათვალისწინებელია თოთოეულის დატვირთული სამუშაო გრაფიკი. უნივერსიტეტი საუბრობს სწავლების ახალი მეთოდების შესახებ. არ არის ხელმისაწვდომი ელექტრონული სწავლების გვერდი Moodle, სივრცე სადაც შესაძლებელია ლექტორთა მხრიდან სასწავლო კურსების დარეგისტრირება, დავალებების ატვირთვა-შემოწმება, ფორუმებზე ტექსტების განთავსება. ეს არის კომუნკაციის საშუალება ლექტორსა და სტუდენტს შორის. შესაძლებელია ლიტერატურის განთავსება. კარგი საშუალებაა ჯგუფებთან კომუნიკაციის მიმართულებით. შესაძლებელია ტექსტური შეტყობინების გაგზავნა და პასუხის მიღება. შესაძლებელია ელექტრონულად საგამოცდო დავალების ატვირთვა და გასწორება.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- საბიბლიოთეკო რესურსების შეძენის დამადასტურებელი ხელშეკრულებები;
- ინფრასტრუქტურის ადგილზე დათვალიერება;
- ბიუჯეტი.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- ვიზიტის მსვლელობისას გამოიკვეთა, რომ უნივერსიტეტის მიერ შემოთავაზებული უცხოენოვანი სამეცნიერო ბაზებით სარგებლობა სტუდენტებს მხოლოდ უნივერსიტეტიდან შეუძლიათ. პირადი მონაცემების მითითების შემთხვევაში უნივერსიტეტის გარეთ სტუდენტებს არ აქვთ ბაზებზე წვდომა. სასურველია ეს საკითხი დარეგულირდეს ისე, რომ საბაკალავრო პროგრამის სტუდენტებს, პირადი ელექტრონული მონაცემების მითითების შედეგად, ნებისმიერი წერტილიდან ჰქონდეთ წვდომა ასეთ წყაროებზე.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
-
<p>შეფასება</p> <p>☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

4.4 პროგრამის/ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტი და პროგრამის ფინანსური მდგრადობა
<p>პროგრამის/ ფაკულტეტის/სკოლის ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია და შეესაბამება პროგრამის საჭიროებებს.</p> <p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>საქართველოს უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო პროგრამა ფინანსურად მდგრადი და გამართულია, იგი მომგებიანია და არ უწევს უნივერსიტეტს დოტაციაზე ყოფნა. არსებობს შესაბამისი ფინანსური მხარდაჭერის წყაროები და ბიუჯეტით გათვალისწინებული ფინანსური რესურსების პროგრამისათვის გამოყოფა ეკონომიკურად მიღწევადია. უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას არ უწევს დამატებითი ფინანსების გაღება პროგრამის განხორციელებისთვის.</p>
<p>მტკიცებულებები/ინდიკატორები</p> <ul style="list-style-type: none"> • პროგრამის ბიუჯეტი; • ინტერვიუს შედეგები.
<p>რეკომენდაციები:</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)
-
<p>შეფასება</p>

o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა

შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან

არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა		✓		

5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები

სწავლების ხარისხის განვითარების მიზნით პროგრამა იყენებს შიდა და გარე ხარისხის სამსახურებს, პერიოდულ მონიტორინგსა და შეფასებას უწევს პროგრამას. აგროვებს და აანალიზებს რელევანტურ ინფორმაციას შესაბამისი გადაწყვეტილების მისაღებად და განსაზღვრავს.

5.1 შიდა ხარისხის შეფასება
<p>პროგრამაში ჩართული პერსონალი თანამშრომლობს შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში და იყენებს ხარისხის შეფასების შედეგებს პროგრამის გასაუმჯობესებლად.</p>
<p>სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი</p> <p>სუ-ში ხარისხის უზრუნველყოფის სისტემა ეფუძნება აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 8 მაისის 28/18 საოქმო გადაწყვეტილებით დამტკიცებულ „ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქციას“. აღნიშნული დოკუმენტის ძირითად მიზნად განსაზღვრულია სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობების უზრუნველყოფა და გაუმჯობესება, ხოლო ამ სტრატეგიული მიზნის ქვაკუთხედს საგანმანათლებლო პროცესის დაგეგმვასა და მართვაში სტუდენტებისა და დაინტერესებული პირების ჩართულობა წარმოადგენს. ინსტრუქციის თანახმად სასწავლებელი დასახული მიზნების განსახორციელებლად ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავებისა და ცვლილებების გახორციელების ისეთ მექანიზმებს იყენებს, როგორცაა: საგანმანათლებლო პროგრამების შემუშავების და საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასებისა და განვითარების უწყვეტი სრულყოფის მექანიზმები. წინამდებარე ინსტრუქციის თანახმად შიდა ხარისხის შეფასების წამყვან ფუნქციას პროგრამის განვითარების საბჭო ასრულებს. საბჭოს შემადგენლობას განსაზღვრავს სკოლის საბჭო (დებულებაში არის მითითებული სკოლის აკადემიური საბჭო, დასადგენია შეცდომა თუ სამართლებრივად ასე უნდა იყოს?), მუდმივ წევრებს წარმოადგენენ პროგრამის ხელმძღვანელი და ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის თანამშრომელი. აქვე უნდა აღინიშნოს აღნიშნული ჩანაწერის აბსტრაქტულობა და დაზუსტების</p>

აუცილებლობა. კერძოდ, გაურკვეველია სასწავლებლის ხარისხზე თუ სკოლის ხარისხზე საუბარი და ვინ განსაზღვრავს რომელი თანამშრომელი?! მიზანშეწონილია რეგულაციების დაზუსტება და ორმაგი გაგების შესაძლებლობის მინიმუმამდე დაყვანა.

„ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია“ ადგენს პროგრამის განვითარების საბჭოს ამოცანებს და მას აკისრებს კვლევების ჩატარებას, მის შედეგად მიღებული ინფორმაციის შეკრებას, იდენტიფიცირებას, ანალიზს და შეფასებას. ინსტრუქციით ასევე განსაზღვრულია შეფასების ჩატარების რეგულარობა (სემესტრში ერთხელ და წელიწადში ერთხელ) და ფორმები (პირდაპირი და არაპირდაპირი). შეფასების პირდაპირი ფორმით ხდება პროგრამით განსაზღვრული კურსების სწავლის შედეგების მიღწევის დონის გაზომვა სტუდენტთა გამოკითხვის გზით, რომლის შედეგების გათვალისწინებით ხორციელდება პროგრამის განვითარების უზრუნველყოფა. არაპირდაპირი შეფასების ფორმით ხდება სასწავლო პროცესისა და პროგრამის სწავლის შედეგების მიმართების შეფასება სტუდენტებისა და დაინტერესებული პირების გამოკითხვის გზით. წარმოდგენილი შეფასებების უზრუნველყოფის მიზნით შემუშავებულია და დანერგილია სტუდენტის, დამსაქმებლის, კურსდამთავრებულის, პროგრამის განმახორციელებელი პერსონალის, კითხვარის ფორმები და სხვ.

აკრედიტაციის ექსპერტთა მიერ 2019 წლის 30 ოქტომბერს, სუ-ში აკრედიტაციის ექსპერტთა ვიზიტის სამუშაო გეგმის მიხედვით განხორციელებულ შეხვედრებზე შესაბამის პირებთან გასაუბრების/ინტერვიუს მეშვეობით გადამოწმებული იქნა მოქმედი რეგულაციის პრაქტიკაში მოქმედების რეალისტურობა. მოპოვებული იქნა 2019 წლის 3 ივლისის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარების საბჭოს სხდომის 01/09 ოქმი, რომლითაც დასტურდება პროგრამაში ჩართული პერსონალის შიდა ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურთან პროგრამის ხარისხის შეფასების პროცესის დაგეგმვის, შეფასების ინსტრუმენტების შემუშავებისა და შეფასების განხორციელების პროცესში ჩართულობა და ხარისხის შეფასების შედეგების პროგრამის გასაუმჯობესებლად მიღებული შედეგების გამოყენების ფაქტი.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- „ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია“, აკადემიური საბჭოს 2018 წლის 8 მაისის 28/18 საოქმო გადაწყვეტილება;
- 2019 წლის 3 ივლისის სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის განვითარების საბჭოს სხდომის 01/09 ოქმი;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

-

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- შიდა შეფასების უზრუნველყოფელი რეგულაციების ტექნიკურად გამართვა, მეტი დეტალიზაცია, სასწავლებელში მოქმედი „ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია“ არ არის ამომწურავი, ის საჭიროებს კორექტირებას, სადაც გამოჩნდება შემსრულებელი და ანგარიშგების ვალდებულების მქონე პირების უფლება-ვალდებულებები და ცალკეული სპონტანური პროცესების სისტემატიზაცია.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

-

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-

შეფასება

- შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან
- არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან

5.2 გარე ხარისხის შეფასება

პროგრამა რეგულარულად იყენებს გარე ხარისხის შეფასების შედეგებს.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

პროგრამის გარე შეფასების სამართლებრივ საფუძველს სუ-ში ქმნის ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია, რომელშიც გაწერილია პროგრამაზე მუშაობის პროცესში ჩართული პირები, სასწავლებლის შიდა რესურსების გარდა დამსაქმებლები და სხვა დაინტერესებული პირები. ამავე დოკუმენტში მოცემულია მუხლი, რომელიც განსაზღვრავს საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასებისა და განვითარების უწყვეტი სრულყოფის მექანიზმი. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ წარმოდგენილი რეგულაცია, ზოგადია, არ განსაზღვრავს დაწესებულების სტრუქტურული ერთეულის ან თანამდებობის პირების უფლება-მოვალეობებს და პასუხისმგებლობის ფარგლებს. ამავე დროს მასში არ არის სისტემატიზებული გარე შეფასებებზე რეაგირების წესი. კერძოდ რა ხდება გარე შემფასებლის მიერ გაწეულ რეკომენდაციებსა და რჩევებთან დაკავშირებით. ექსპერტთა მიერ აღნიშნული ნაწილის შეფასების ნაწილში გამოვლინდა ფაქტები, რომ დაწესებულება აკადემიური და სკოლის საბჭოს მეშვეობით განიხილავს და რეაგირებს აკრედიტაციისა და ავტორიზაციის შეფასებებზე, ღებულობს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი ზომების გატარების თაობაზე, თუმცა მარეგულირებელ დოკუმენტში შესაბამისი დეტალური წესი არ იქმნება.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- სკოლის დებულება და სხდომის ოქმები;
- პროგრამის განვითარების საბჭოს სხდომის ოქმები;
- დაწესებულების ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია;
- ინტერვიუს შედეგები.

რეკომენდაციები:

- გარე შეფასებებზე რეაგირების მკაფიოდ ჩამოყალიბებული ინსტრუქცია/წესის შემუშავება და დანერგვა.

რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის

- მიზანშეწონილია გარე შეფასებებზე რეაგირების წესში გათვალისწინებული იქნას ზოგადად განათლების და დარგის, მათ შორის უცხოელი დამოუკიდებელი ექსპერტების მონაწილეობის რეგულაციები.

საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):

მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)

-
<p>შეფასება</p> <p>☐ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☒ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

5.3. პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება

პროგრამის მონიტორინგი და პერიოდული შეფასება ხორციელდება აკადემიური, სამეცნიერო, მოწვეული ადმინისტრაციული, დამხმარე პერსონალის, სტუდენტების, კურსდამთავრებულების, დამსაქმებლების და სხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით ინფორმაციის სისტემური შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის მეშვეობით. შეფასების შედეგები გამოიყენება პროგრამის გასაუმჯობესებლად.

სტანდარტის მოთხოვნებთან შესაბამისობის აღწერითი მიმოხილვა და ანალიზი

სამართალმცოდნეობის საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამის მიმართ მოქმედებს სუ-ში მოქმედი საერთო ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია, რომლის დასკვნითი ნაწილი ეთმობა საგანმანათლებლო პროგრამის შეფასებისა და განვითარების უწყვეტი სრულყოფის მექანიზმს. მასში განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს პროგრამის განვითარების საბჭოს მნიშვნელობას და ფუნქციას პროგრამის მონიტორინგისა და შეფასების უზრუნველყოფაში. კერძოდ, ინსტრუქციის თანახმად, საბჭოს შეკრების მიზანია პროგრამის შედეგების კვლევა და ანალიზი. გარდა ამისა ინსტრუქცია ადგენს, რომ პროგრამის შედეგების პირდაპირი მექანიზმებით შეფასება სასურველია განხორციელდეს წელიწადში არანაკლებ ერთხელ, ხოლო არაპირდაპირი მექანიზმებით ყოველ 2 წელიწადში. სუ-ში მოქმედებს სტუდენტთა სწავლის შედეგების შეფასების სისტემა, რომელიც ეფუძნება შუალედურ და დასკვნით შეფასებებს, რომლის ანალიზის მეშვეობით დგინდება სწავლის შედეგების განვითარების ღონისძიებები. შემუშავებულია სტუდენტთა, კურსდამთავრებულთა, დამსაქმებელთა, აკადემიური, მოწვეული პერსონალის სხვა დაინტერესებულ პირთა გამოკითხვის ფორმები, რომელთა მიხედვით ყოველ სემესტრულად და წლიურად ტარდება შესაბამისი გამოკითხვები და მათი შედეგების ანალიზი, რაც მიმართულია პროგრამის განვითარებისაკენ.

თვითშეფასების, მათს თანდართული დოკუმენტაციისა და ინტერვიუს მეშვეობით პირდაპირ არ დასტურდება პროგრამის პერიოდული დადარება უცხოური უნივერსიტეტების ანალოგიურ პროგრამებთან, თუმცა სამართლებრივი ინგლისურის toles-ის ავტორიზებული პროგრამით სწავლების საფუძველზე, შეიძლება დავასკვნათ, რომ დაწესებულება პროგრამის თანამედროვე მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით იყენებს საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკას.

მტკიცებულებები/ინდიკატორები

- დაწესებულების ხარისხის უწყვეტი სრულყოფის ინსტრუქცია;
- გამოკითხვის ფორმები;
- გამოკითხვის შედეგების ანგარიშები;
- პროგრამის განვითარების საბჭოს სხდომის ოქმები;
- ინტერვიუს შედეგები;
- ხელშეკრულება TOLES-სთან.

რეკომენდაციები:

-

<p>რჩევები პროგრამის განვითარებისთვის</p> <ul style="list-style-type: none"> • მიზანშეწონილია მეტი სისტემატიზაცია და მკაფიო რეგულაციის შემუშავება და დანერგვა, რომელიც პროგრამის უცხოური უნივერსიტეტების ანალოგიურ პროგრამებთან პერიოდული დადარების მეშვეობით უფრო კონცენტრირებულად ხელს შეუწყობს პროგრამის თანამედროვე მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანას.
<p>საუკეთესო პრაქტიკა (არსებობის შემთხვევაში):</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>მნიშვნელოვანი მიღწევები და/ან პროგრესი (მოქმედი აკრედიტებული პროგრამის შემთხვევაში)</p> <p style="text-align: center;">-</p>
<p>შეფასება</p> <p>o გთხოვთ, შეაფასოთ პროგრამის სტანდარტის აღნიშნულ კომპონენტთან შესაბამისობა</p> <p>☒ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან</p> <p>☐ არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან</p>

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტი	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	✓			

თანდართული დოკუმენტაცია (არსებობის შემთხვევაში)

უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების სახელწოდება: შპს „საქართველოს უნივერსიტეტი“

უმაღლესი საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება: სამართალმცოდნეობა

დასკვნის გვერდების რაოდენობა: 43 (ორმოცდასამი) გვ.

პროგრამის სტანდარტთან შესაბამისობა

სტანდარტები	შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	მეტწილად შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	ნაწილობრივ შესაბამისობაშია მოთხოვნებთან	არ არის შესაბამისობაში მოთხოვნებთან
1. საგანმანათლებლო პროგრამის მიზანი, სწავლის შედეგები და მათთან პროგრამის შესაბამისობა	✓			
2. სწავლების მეთოდოლოგია და ორგანიზება, პროგრამის ათვისების შეფასების ადეკვატურობა		✓		
3. სტუდენტთა მიღწევები, მათთან ინდივიდუალური მუშაობა	✓			
4. სწავლების რესურსებით უზრუნველყოფა		✓		
5. სწავლების ხარისხის განვითარების შესაძლებლობები	✓			

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის თავმჯდომარის

სახელი, გვარი, ხელმოწერა:

ლევან ჯაყელი

აკრედიტაციის ექსპერტთა ჯგუფის წევრ(ებ)ის

სახელი, გვარი, ხელმოწერა:

სოფიო შენგელია

ილია წიკლაური

